

PRESBITER

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA MINDENKINEK

Szövetségünk új elnöke,
Bor Imre

Fú a szél, zúg a szél,
zúgását hallgatod.
De meg nem foghatod,
honnan jó, s merre tér.
Istennek Lelke ma
újjászül tégedet.
Bár meg nem értheted
elméddel Őt soha.

Csomasz Tóth Kálmán

Fráter Erzsébet

A BIBLIA ÉTELEI

Dr. Erdélyi Judit

Isten dicsősége
az orvos szemével

DR. BÉKEFY LAJOS PH.D.

Ma még lehet pünkösdi csendünk

Önmagán túllépve. Hallottátok-e már az évmilliókon át növekvő kristályok tiszta énekét a nagybányai ércbányák mélyén? És a tengerhullámok homályába burkolódzó korallok színpompájának kórusénekét? Eljutott-e lelketekig a szikla repesztő tátrai fűszálak, vagy az Alföld szikes talaján lilán égre törő, fanyar illatú sóvirágok szólóéneke? Vagy a sárosan szőke Tisza egy-egy kanyarulatánál a napnyugatkor kisimuló víztükör bíborvörös pihentető andalgásának altatódala elérte-e a lelketeket? S fületekbe rejtőzött-e a bükkki Szalajka-völgy tengerzöld lombjai alatt tova iramló patak vízének csacsogó, játékos tereferé-polkája? És halljátok-e olykor a bakonyi ősrendeteg öreg fái törzseinek nyikorgó dobpergését?

Hajnalonként az ébredő madarak Isten-himnusz zengő hatalmas közénekét a lakótelepi parkokban? Mert bizony minden, de minden, ami létezik, képes önmagán túllépve szolgálni, megszólalni, együtt rezgő akkordokat kiadni magából, Istent magasztalni. Kálvin már értette ezt a titkot: *A folyó nem önmagáért folyik, a nap nem önmagáért süt, a patak nem magának csörgedezik, a virág nem önmagáért nyílik – mindennek önmaga létezésén túli értelme is van. És a Te életednek is...*

A halál vagy az élet csendje? A *Jelenések könyve* 8,1-ben olvasunk

arról, hogy amikor majd a mennyben ama titokzatos, eljövő órában a Bárány feltöri a hetedik pecsétet, csend lesz a mennyben mintegy fél óráig. Sejtelmes csend, kozmikus csend. Vihar előtti csend? Az utolsó csend, az apokaliptikus csend, ami után nem lesz már soha többé olyan csend, mint amiről a bevezetőben írhattam. A végidő csendje a bizonyosan bekövetkező, feltartóztatlan végítélet, a földi végromlás előtti lélegzetelállító silentium lesz az. S a két csend között – a ma még tartó, a teremtett világ és az emberi lélek mélységesen beszédes csendje, valamint a Bárányt körülvevő, ítélet előtti csend között még van kegyelemből pünkösdi csendünk. Hogy futó életünknek utolsó alkalma-e? S a világ életének? Egyedül az Atya tudja. A még beszédes és a majd végzetes robajlású, kozmoszt zúzó vulkanikus hangorkán közti csend gyermekei lehetünk. Az Isten adta köztes csend gyermekei, presbiterként, hívó gyülekezeti tagként, egyházként, az Ő megváltott népeként. Ezen a pünkösdön ezt is lehet tudatosítanunk.

Amikor a *Jelenések* könyve döbbenetli csendjéről olvastam, hirtelen eszembe jutott: amikor először hallottuk a világvárvány kihirdetésének hírért, majd láttuk a második és harmadik hullámban százezrek kényszerű halálát, köztük a 2. Világháború óta még nem látott közel 27 800 magyar honfitársunk, testvérünk életét követelő, láthatatlanul működő, az emberiségre zúduló visszserg mutációkkal nyomuló hadjáratát – nem valami mély döbbenet, megrettenés, szinte elnémitő szorongás üli meg a lelkünket? S kérdések: egyáltalán lesz még Covid-19 utáni világ? Vagy legjobb esetben „csak” világvárvány, pandémia utáni világ vár ránk, maradó állandó élet veszélyeket láthatatlanul hordozó vírusokkal?

Haláltudatú vagy élettudatú napok jönnek? A folyamatosan testközelpbe lopakodó halál lehetőségének üres csendje? Vagy az Istenhez hajlás boldogító, Krisztussal betöltekező csendje? Mert gyermeked illúzió azzal ámítani magukat, hogy majd visszatérünk a régi kerékvágásba. Se kerék, se kerékvágás! Hanem hatalmas cezúra, szünetjel, ami után egyénileg, közösségileg, egyházként, nemzetként fel kell tennünk a kérdést, és igaz válaszokat keressünk: *hogyan tovább? Helyesen így: hogyan tovább, URAM!?*

Pünkösdi életrehívó, megszentelő csend. Minket egy másfajta csend szólít meg: a halálon győzedelmes Krisztus Lelkének hívása. Válaszokat ígérő csendje. Ima-csendje, Ige-csendje. Ő behív, bevonz valami maradandóba, közelsége személyes, meghitt,

beszédes csendjébe. Az egészen más csendbe. A csendek csendjébe, hiszen miként Illés szent látomásában, az ószövetségi evangéliumban, a Hóreb-hegyen Isten nem volt az erős, szikla tördelő szélben, sem a földrengésben, sem a tűzben. De ott volt a halk és szelíd hangban (1Kir 19,11-12). Ma is, a hozzátartozóinkat elengedő csendben, az elmaradt búcsúvétel nyomán támadt lélekbe maró némaságban az Ő hangja szólít!

Tudunk-e túllépve fájdalom, önsajnálaton, perelő, sístergő miérteken, káromlásokon, zúgolódáson Réá hallgatni? Zaklatott napjainkban, amikor feljön a halál az ablakainkra, olyan jó meghallani az ógyházi Naziánzi Gergely kérését is, mint ezredéveken áthullázmzó igaz beszédet: *Tedd magad a Szentlélek kezébe hárfául – s engedd, hogy Ő szólaltasson meg téged vigasztaló, megtartó énekül!* E gyönyörű odaadás az Istennel teljes éneklő csend titka, ami nélkül az ajkak sem tudnak énekelni. Neked, Testvérem, miről beszél a belső csend? Isten csendje? Egyáltalán, van-e belső csended? És beszél-e, üzen-e valamit? Rá tudtál hangolódni az Ő hangjára? Annyira lehalkítani önmagad, hogy Őt halld meg, a halk és szelíd istenhangot? Most, hogy kicsit visszavonulhatsz a pandémia „áldásaként”, tudsz-e magadban az Ő csendjére térni?

Mekkora csoda lenne, ha a koronavírus az Istenhez közeledéssel, megtéréssel, istenkapcsolatod megújításával tenné fel a koronát múló napjaidra! Nemrég egy olasz filozófus, Giorgio Agamben, amikor már több tízezer halottja volt a koronavírus itáliai tombolásának, ezt írta az egyik újságban: *„Barátom, ha kinyitod a Bibliát, valami egészen különös világ tárul fel előtted. Egy különös világ-mindenség, Isten galaktikáival, s köztük a Lélek végtelen csendje. Te pedig megmártózhatsz ebben a frissítő hatalmas csendben!”.*

Legyen ilyen frissítő Lélek-csendben, Isten-csendben megélt pünkösdi ünnepe református népünknek, egyházunknak, Jézus Krisztus drága vérére megváltott hívő népének szerte a Kárpát-medencében!

DR. VICZIÁN MIKLÓS **AZ IGE KÖRÜL**

A hetven profétáló vén

Gyűjts össze nekem hetven férfit Izráel vénei közül... Akkor leszálok, és beszélek ott veled. Elveszek abból a lélekből, amely rajtad nyugszik, és rájuk is kiárasztom, hogy veled együtt hordozzák a nép terhét, és ne hordozd azt egyedül. (...)
Bárcsak az ÚR egész népe proféta volna, és rájuk is kiárasztaná lelkét az ÚR! (4Móz 11,16-29)

Jacob de Wit holland református festő képe a hetvenről

VÉN. Ugye ismerős a szó? Folyóiratunknak is ez a címe: PRESBITER (az Ószövetség görög fordítása, a Septuaginta valóban ezt a szót használja fenti alapigénkben). Lám, már Isten első nagy gyülekezetének is volt presbitériuma! Ott látjuk őket már az egyiptomi szolgaság idején is. Amikor Mózesnek azt a parancsot adja Isten, hogy „*menj, gyűjtsd össze Izráel véneit*” (2Móz 3,16), akkor is már arról a testületről értesülhetünk, akik képviselik a választott nép közösségét. A Sinai hegyénél – a Törvény kihirdetése alkalmával – is hetven vén borult le Mózesrel és Áronnal együtt.

Alapigénk története hozzávetőleg egy évvel későbbi eseményt idéz fel. Már néhányszor sátort bontottak, s újra sátrat vertek valami új helyen, de a remélt *ígéret földje* még mindig csak ígéret és nem látható valóság.

Egyre türelmetlenebb a nép: mikor lesz már vége ennek az ideiglenes állapotnak?! (Mintha csak a ma emberének a járvány-nyal szembeni háborgását hallanánk. Az is beszédes, hogy „*a közöttük levő gyülevész nép*” békétlenséget szít, és fellázítja az egész tábor a vezető ellen!)

De mi is hiányzik igazán? Hiszen Isten gondoskodik élelemről, védelemről, törvényes rendről, még dolgozni sem kell eljánni, csak önmagukról kell gondoskodniuk, együtt lehetnek a családok, és még az is igaz, hogy van ingyen manna... csak éppen nincs olcsó hal, uborka, dinnye, póréhagyma, vöröshagyma és fokhagyma, meg – de

ezt már nem mondják ki –, hiányzik a megszokott életvitel.

Mózes is továbbhárítja a nép siránkozását, és panaszkodni kezd Istennek. Legszívesebben szabadulna a vezetéssel járó terhektől. Már mindenki belefáradt a rendkívüli állapotba.

Csodálatos Isten megoldása! Magához gyűjti a lelki vezetőt, és a hetven „presbiter”. De nem azért, hogy ítéletét hirdesse meg az elégedetlenkedő népnek. Nem mondja, hogy van ennivalótok, van ruhátok, és van sátratok, ahol lakhattok, mit siránkoztok!? Hanem lelkileg megerősíti Mózesrel és megerősíti a közösség képviselőit.

Hogyan? Úgy, hogy a saját Lelkéből – ami Mózesben munkálkodott már az égő csipkebokor óta – ad a közösség vezetőinek is. Igen, Isten a Lelkéből ad. Abból a Lélekből – a ruah-ból –, amely már a teremtés hajnalán „*lebegett a vizek felett*”. Abból a Lélekből – a pneumá-ból –, amit Jézus adott a tanítványainak, amikor „*rájuk lehelt, és így folytatta: vegyetek Szentlelket!*” (Jn 20,22). Valamint abból a Lélekből, amely pünkösdkor szállt a tanítványokra és „*mindnyájan megteltek Szentlélekkel*” (ApCsel 2,4).

Nem ilyen siránkozó, a járványba belefáradt állapotban várjuk-e mi is az „ígéret földjét”, a kényszerű korlátok közötti helyzetünk végét? Pedig Isten megoldása ma is hasonló. Gyűljetek össze presbiter testvéreim a lelkipásztorotok vezetésével, mert az Úr ma is Szentlelkét rendeli mellétek, hogy profétáljatok. Profétáljatok, azaz, vigyétek

Isten örömezetét, az evangéliumot Isten megfáradt népéhez, a gyülekezethez! Sőt, „*menjete el szerte az egész világba, hirdesétek az evangéliumot minden teremtménynek*” (Mk 16,15)! Adja ehhez az eszközöket is. Ha személyesen nem vihetjük Isten üzenetét, ott van a telefon, a levélpapír, a számos internetes alkalmazás, és a Szentlélek kíséri majd a Jézus Krisztusról szóló bizonygatótélünket!

Hirdessétek, hogy „*több az élet a tápláléknál, és a test a ruházatnál*” (Lk 12,23)! Több az olcsó halnál és a háromféle hagymánál! Ne az egyiptomi húsosfazekakhoz vágj vissza, hanem készülj a Szentháromság Istennel való teljes életközösségre! „*Készülj Istened elé!*” (Ám 4,12) De oda csak szent és tiszta mehet. Vigyük ezért hírül, hogy „*ha pedig a világosságban járunk, ahogyan ő maga a világosságban van, akkor közösségünk van egymással, és Jézusnak, az ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől*” (1Jn 1,7). Lám, még az egymással való közösség is helyreáll, ha az Atyával rendeződik a kapcsolatunk!

Mózes még így sóhajtott fel, látva, hogy a hetven vén hirdeti Isten Igéjét, hogy „*Bárcsak az ÚR egész népe proféta volna, és nekik is adná lelkét az ÚR!*” (4Móz 11,29). De pünkösöd örömezetete az, hogy „*így szól az Isten, kitöltök Lelkemből minden halandóra*” és „*megmenekül* mindenki, aki segítségül hívja az Úr nevét*” (ApCsel 2,17 és 21).

*Megtartatik (Revideált Károli), illetve üdvözül (Bibliatársulat új fordítás. 1979.)

APOSTAGI ZOLTÁN

APROPÓ

„Először is azt kell megmutatnunk, hogy Isten ajándéka a hit, ami által keresztények vagyunk...” Augustinus: *A szentek eleve elrendeléséről* 2.3.

Mindenki számára nyilvánvaló, hogy amikor az eleve elrendelésről van szó, akkor az üdvösségről beszélünk. Azt is kijelenthetjük, hogy hit nélkül nincs üdvösség. Nem véletlen tehát, hogy amikor az egyházatya elkezdte a részletes magyarázatot, mindenekelőtt a hit eredetére keresi a választ. E tekintetben két táborról beszél, és a következő megállapítást teszi: „Tehát, ha az ember ... önmagának tulajdonítja a hitet, akkor mintegy egyenlővé teszi az embert Istennel ... és ami még felfuvalkodottabb dolog, hogy önmagának a hit kezdetét tulajdonítja, Istennek a másik részt adja; és abban, amiről azt állítja, hogy mindkettőjüké, önmagát teszi meg elsőnek, Isten pedig a másodiknak” (2.6.). Vagyis azt tanítják az Augustinusszal szembenálló, hogy a hit kezdete nem Isten kegyelméből van, a kegyelem csak arra terjed ki, hogy erőteljesebben higgyünk. És itt nyúl vissza Cyprianushoz, aki ezt írta: „*semmivel se dicsekedjünk, amikor a sajátunk semmi*” (Bizonyítékok három könyve

Quirinushoz III,4.; Vanyó László fordítása szerint: „*Semmivel sem szabad dicsekednünk, mert semmi sem a miénk*”), majd az általa is idézett Igét idézi: „*Mid van, amit nem kaptál? Ha pedig kaptad, miért dicsekszel, mintha nem kaptad volna?*” (1Kor 4,7). Később ezt írja: „*Hát nem látjátok, hogy az Apostol semmi másra nem fáradozik, mint hogy az ember lealacsonyítottassék, és egyedül Isten magasztaltassék fel?*” (5.9.). S hogy egy további lépést tegyünk az eleve elrendelés logikája szerint, leszögezi, hogy a hithez szükséges „*akaratot Isten készíti elő a kiválasztottakban*” (5.10.). A kiválasztás pedig kegyelem. Elmondható tehát, hogy a hit – az egyházatya szerint – kegyelemből kapott ajándék, s a hithez szükséges akaratot a kiválasztás alapján kapjuk.

Olyan ez, mint egy indirekt istenév. Ha van hit, akkor az csak ajándék lehet, hiszen nem mindenkinek van hite; ha van ajándék, akkor van kegyelem; ha van kegyelem, akkor kiválasztás is van, hiszen nem mindenki részesül benne; de ha van kiválasztás, csakis Istentől származhat. Nekünk, akiknek ez nem kérdés, vagyis azok számára, akik vallják az eleve elrendelést, ez azt is jelenti,

hogy mindez Isten elhatározásából következik. (Ezt én mondom, nem Augustinus – Pál után, szabadon.) A fentieket figyelembe véve elmondható, hogy az egyházatya szerint a hit – amely különböző módon látható formában bennünk és közöttünk megjelenik –, és az eleve elrendelés között összefüggés, szoros kapcsolat van. És itt visszatérünk az alapkérdéshez, hitünk eredetéhez, s ahhoz, hogy el tudjuk-e fogadni, hogy valóban mindent Istentől kapunk. Pedig a „mid van” azt jelenti, hogy minden. Ha pedig a minden kétséges számunkra, akkor a Kijelentést kérdőjelezzük meg. És éppen itt van a föloldhatatlannak tűnő nehézség, hiszen a Biblia ihlettségében minden keresztény egyetért. És ettől paradox minden vita. Nem marad más, mint hogy föloldásért imádkozunk. Önmagunkban és közösségeinkben történő föloldásért, s azért, hogy önmagunkat meg tudjuk alázni Isten előtt.

Akiket pedig Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai

Bibliórákon gyakran felmerül a kérdés: hogyan élhetünk a Szentlélek irányítása alatt? Úgy, ha imádság által is átadjuk életünket és minden napunkat a Szentléleknek. Ezt lehet, hogy meg szoktuk tenni reggelenként, esténként, és kérjük Isten Lelkének vezetését, mégis gyakran előfordul, hogy napközben visszavesszük az irányítást. Ez azt jelenti, hogy már nem figyelünk a Szentlélek vezetésére, hanem megyünk a saját fejünk után. Pedig ismerjük a Szentírásból: „*Akiket pedig Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai.*” (Rm 8,14) A saját fejünk után járást, a Szentlélek Istentől történő eltávolodást kell mérsékelnünk, s leborulva Isten előtt meg kellene vallani a bűneinket. Mindnyájunknak vannak vétkei.

Naponként hágjuk át az Isten törvényeit, de ha a Szentlélek vezet bennünket, akkor Isten fiaiként meglátjuk ezeket a vétkeket, és tudjuk az Igéből, ha a mi Urunk Istenünk

előtt megvalljuk bűneinket, „*hű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonzságtól*” (1Ján 1,9)

a feltámadott Krisztus érdeméért. Egyébként is jó nekünk, bűnösöknek, a naponkénti reformációval megújulni és engedelmeskedni Isten szavának. Ennek is csak akkor lesznek a családunk, gyülekezetünk életében megmutatkozó gyümölcsei, ha úgy hallgatjuk, úgy olvassuk Isten Szent Igéjét, hogy komolyan vesszük, s tőlünk telhetően megcselekedjük, és gyakoroljuk is a benne leírtakat. Ahogy Jézus mondta az irgalmas samaritanus történetének legvégén: „*Menj el, te is hasonlóképpen cselekedj!*” (Lk 10,37). Gyakoroljuk tehát, és éljük meg naponta mindazt, amit kér a mi Urunk, Istenünk az Ő Igéjében tőlünk, s vigyük el a Jézusról szóló örömhírt embertársainkhoz is.

Orosz Károly pópatesbiter, Vecsés

Középkori magyar fohász

Lángozó tüzed, Uram,
égessen ki belőlünk mindent,
ami gonosz, s formáljon
olyanokká, mint a bibliai
galambokat: a gonzság
epéje nélkülivé, szelídekké,
de okosakká!

Füle Lajos Lobogj, lobogj!

Lobogj, lobogj pünkösdi LÉLEK,
Lángja minden szent
szenvedélynek!
Égesd ki a bűnt életünkéből,
s lelkünk is Veled repül föl.

PÜNKÖSDI LÉLEK-HIVOGATÓ

John V. Taylor

Lélek és csend

„A legnagyobb dolgok nem a lehangosabb óráinkban, hanem a legcsendesebb pillanatainkban születnek! Észrevesszük-e még a hegyek párálló csúcsait, egy fa különös formáját, a virágok szíromrajzolatait, az alvó gyermek arcjátékát, mint futó szellő fodrozta tengerfelszín, vagy egy-egy ellenséges, sötét pillantásban a lélek belső örvényeit? A világi és az egyházi szómágia képezi ma a legfőbb akadályát az ilyen észlelésnek, amire pedig Isten Lelke akar megtanítani minket!”.

Antiochiai Izsák

Lélek és irgalom

„A Szentlélek jön és könyörtelenet hoz magával, az emberek között viszont az egyik könyörtelenül elárulja a másikat. Ő azért jön, hogy kegyelmet és irgalmat gyakoroljon, az emberek viszont könyörtelenül ítélgetik egymást. Azért jön, hogy a vétkektől megszabadítson, az emberek viszont Bírónak nézik... Örvendeztesd meg Uram lelke-met békességgel, és a Te szereteted tisztítsa meg szívemet, hogy tiszták legyenek gondolataim, melyekkel magasztallak Téged!”

Ninivei Izsák

Lélek és ima

„Ha a Szentlélek beköltözik valakibe, s lakozást vesz benne, akkor az nem tudja abbahagyni az imádkozást, mivel maga a Lélek esedezik benne szakadatlanul. Akár alszik, akár ébren van, mindig működik szívében az ima. Étkezhet vagy éppen ihat, pihenhet vagy dolgozhat, az ima jó illattétele mintegy magától száll föl szívéből Isten felé. Az ima ekkor már nem kötődik semmiféle meghatározott imaidőhöz, hiszen szakadatlan. Még az álomban is követi őt, csodálatos rejtélyesen, hiszen a megszabadított ember hallgatása már maga ima. Gondolatait Isten formálja meg lelkében. Szívének a leghalkabb rezdülése is olyan, mint az a hang, dallam, amit halokan és titokban énekel a láthatatlan Úrnak”.

Czakó Gábor

Jöjj, Szentlélek!

Pünkösöd, lepkeláng, Isten szívének lobogása, kiáradása miránk! Ó, ha fölfognánk, hogy mi ez a tűz igazán! Barátom – aki sokat próbált, s akit sokat próbáltak – monddja, hogy kihallgattatásaira készülve, vagy gúzsba kötve, nem a lehetséges kérdéseken és az egerutakon töprenggett, hanem a jöjj Szentlélek Úristent énekelte, hogy fölindítsa magában a Szentlelket. És soha nem jött a nyelvére mást, vagy önmagát fölöslegesen terhelő, netán hazug szó. Vagyishogy nem ezt és amazt kell kunyerálni, hanem a legtöbbet: Istent, Őt magát. És megváltásunk óta sosem ad kevesebbet önmagánál. (Összeállítás drbl)

FRÁTER ERZSÉBET

A BIBLIA ÉTELEI (II.) OLÍVAOLAJ

A Szentírás rendkívül gazdagon foglalkozik az evés témakörével, az étel alapanyagokkal, a mezőgazdasággal, a táplálkozás-kultúrával és azok szimbólumaival. Bibliaolvasóként ezen keresztül is, keressük Isten üzenetét!

„Ti vagytok a világ világossága. Nem rejtethető el a hegyen épült város. Lámpást sem azért gyújtanak, hogy a véka alá tegyék, hanem a lámpatartóra, hogy világítson mindenkinek a házban. Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyákat.”

(Máté 5,14-16)

Az olajfa az emberiség egyik legősibb kultúrnövénye, 5000 éve termesztik a mediterrán vidékeken. Az ősi Egyiptomban már ültetvényeken nevelték az olajfákat, mert az olívaolaj elengedhetetlen kelléke volt a kultikus halott balzsamozási szertartásoknak. Az ókori Görögországban Kr. e. 1000-ban közel 30 változatát termesztették, az olajfa a béke, biztonság, szűzies tisztaság, és a jólét szimbóluma volt. Az olimpiákon a győztesek olajfaágból font koszorút kaptak.

Az olajfa (*Olea europaea*) hosszú életű, örökzöld fa, őshazája valószínűleg Kis-Ázsiában vagy Észak-Afrikában lehetett. Nem fagyűrű, ezért nálunk nem termesztethető. Jellegzetes ezüstszürke törzse csavarodott, gyakran odvas. Szürkészöld, ezüstös fonákú levelei lándzsásak, kicsi, sárgásfehér virágai illatosak.

Csonthéjas magvú termését, az olajbogyót, éretlen formában főzve vagy sóban tartósítva fogyasztják. Legfőbb értéke azonban az érett termésből préselt olívaolaj, mely a mediterrán népek alapvető tápláléka. Ókori jelentőségét emeli, hogy megfelelő termőhelyen könnyen termesztendő, az olívaolaj pedig hosszan tárolható és sokrétűen használható, az étkezésben, sütésnél, főzésnél és a halkonzerválásnál is elengedhetetlen alapanyag. Nemcsak az étkezésben

tölt be fontos szerepet, hanem a testápolásban és a világítás terén is, a bibliai időkben a legfőbb fényforrás, a mécsesek világító alapanyaga az olívaolaj volt. Gyógynövényként olaja fájdalomcsökkentő és sebgyógyító, levele, gyantája fertőtlenítő hatású inhalációszer. Jézus híres példázatában is, mint gyógytermék jelenik meg, az irgalmas samaritánus olajat és bort öntött a rablók által kifosztott és megvert ember sebeire, majd bekötötte azokat.

Az olajfa a **Bibliában** az egyik leggyakrabban emlegetett növény. A vízözön idején a bárkába visszatérő galamb csőrében hozott olajából értette meg Noé, hogy a víz visszahúzódott. Azóta az olajág jelképezi a Teremtő újabb békekötését az emberrel, és a világi szimbolikában is a béke jelképévé vált.

A Szentföld kiváló olajtermő vidék, a bibliai időkben az olívaolaj Izrael jelentős kiviteli terméke volt (2Kráon 2,8-9). Legtöbbet Mózes öt könyvében, a Tórában olvashatunk róla, mely arra utal, hogy a vallási szertartásokban központi szerepe volt az olajnak, szent kenetnek, áldozati szertartásokhoz is használták. A papokat és a királyokat szentolajjal kenték fel, jelezve ezzel, hogy az Isten hatalommal ruházta fel őket. A Templomban égő szent mécses, a menóra is olajjal égett.

Több csodában szerepel az olaj. Illés az éhhaláltól mentette meg a sareptai özvegy-

asszonyt, akinek lisztes fazeka és olajos korsója nem fogyott ki (1Kirá 17,10-16). Elizeus is hasonlóképpen tett, egy prófétaözvegy olaját szaporította meg isteni segítséggel (2Kirá 4,3-7).

Jézus idejében is nagy olajfaültetvények voltak szerte az országban. Legismertebb a Jeruzsálemhez tartozó Olajfák hegye, melynek lábánál elterülő Gecsemáné-kertben az olaj előállításra szolgáló kőépítmények is állhattak. Erre utal a neve (héber: *gath shemen*), ami olajprést jelent. Jézus sokat időzött itt a tanítványával, a hegyen töltötte utolsó éjszakáját is, mikor Júdás árulása nyomán elfogták (Máté 26,30-56). Az Olajfák hegyén történt Krisztus mennybemenetele, feltámadása után 40 nappal (ApCsel 1,9-12).

Pál apostol az ókorban már ismert olajfa-nemesítési módszer, az oltás leírását használja arra, hogy a pogányból lett keresztyéneknek elmagyarázza, hogy mi legyen a helyes viszonyuk a választott zsidó néphez. A mezőgazdasági példával szemlélteti Isten kegyelmének határtalan voltát, mellyel az üdvösséget a nem zsidókra is kiterjeszti. Isten a kiválasztott zsidóságon keresztül készítette elő a megváltást, Jézus Krisztus eljövételét. Érdemes megfontolnunk szavait.

„Ha azonban az ágak közül egyesek kitértek, te pedig vad olajfa létedre beoltattál közéjük, és az olajfa gyökerének éltető nedvéből részesültél, ne dicsekedj az ágakkal szemben.” (Róm 11,17-18)

DR. ERDÉLYI JUDIT

Isten dicsősége az orvos szemével - 1. rész

„Nem vagyunk mi magunkéi, De Jézus vére bére;
Lelkünk, testünk Istenéi, Az ő tiszteletére.
Urunk Jézus, jöjj most el, Lelked által segíts fel!
Dicsőítünk mi testünkben,
Magasztalunk mi lelkünkben!” - RÉ: 173.

Az emberi test minden apró részlete – sejtje, szövete, szerve és működése, szabályozása – önmagában is dicsőíti Isten csodálatos teremtését. A mindenható Isten által tervezett és teremtett emberi test még örege és beteg is Isten iránti hódolatra indít. Nekem mindig fájdalmat okoz, ha valaki, akár a szószékről is, az emberi testet „nyomorúságosnak” nevezi. Pl. így: *Urunk közénk jöveletekor magára vette a mi nyomorúságos, emberi testünket.*

Az emberi történelem és tudomány sok ezer éve sem volt elég ahhoz, hogy megismerjük Isten lenyűgöző alkotását; hogy részleteiben értsük felépítését, működését, fantasztikus szabályozását a legapróbb részletekig.

Valóban igaz, amit a korinthusi levél versei állítanak és tanácsolnak, ill. ennek parafrázisa, a mottóként választott énekszöveg:

„*Avagy nem tudjátok-é, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szent Léleknek temploma, a melyet Istentől nyertetek; és nem a magatokéi vagytok? Mert áron vétettetek meg; dicsőítétek azért az Istent a ti testetekben és lelketekben, amelyek az Istenéi*” (1Kor 6,19-20. – Károli).

Az Istentől használatra kapott, de jelenleg is az Ő tulajdonát képező testünk és lelkünk célja, hogy Isten tiszteletét szolgálja. Kellék ahhoz a folyamatosan zajló istentisztelethez, amire Isten minket eredetileg teremtett. Az ének nemcsak felszólít minket arra, hogy dicsőítsük Urunkat, hanem állítja, hogy „Dicsőítünk mi testünkben”. Most arra szeretnék vállalkozni, hogy tudatosítsam olvasóinkban: testünk minden apró részlete, működése és szabályozása valóban dicsőíti Istent, és így ezután már „*egy szájjal és egy szívvel*” (Rm 15,5) magasztaljuk a mi fenséges Urunkat lelkünkben ezért is.

Isten teremtésének számtalan csodáját megismerhettük, sőt kegyelméből titkainak egy részébe is betekintheztünk. Orvosként az emberi testet és a betegségeket kutatva számtalanszor megtapasztalhattam, hogy ami Istentől láthatatlan, „*az Ő örök hatalma és istensége, az a világ teremtésétől fogva alkotásainak értelmes vizsgálata révén meglátható*” (Rm 1,20).

Ennek az állításnak az igaz voltát láthatjuk olyan esetekben is, amikor nagy felfedezéseket ért terméztudósok a tudományukból kiindulva válnak istenhívökké. Korábban sem vallásosak nem voltak, sem bibliaismeretük nincs, mégis egyfajta meggyőződésre jutnak arról, hogy Isten létezik. Ez a hit persze még nem az üdvözítő hit (Jak 2,19), de biztos vannak közöttük olyanok, akiket aztán Isten tovább visz, elvisz az üdvözítő hitig is.

A Római levél első részének idézett mondata azt jelenti, hogy a természettudomány eredményei mindig Istenre mutatnak, ill. Isten dicsőségét és üzenetét közvetítik a számunkra.

A következő versből (Rm 1,21) pedig kiderül, hogy ha az ember nem ismeri fel, és nem ismeri el a teremtés csodái és a tudomány eredményei mögött a mindenható Istent, és hódolattal nem hajol meg előtte, akkor a tudományában is zsákutcába fog jutni. Sőt értelme – amire minden ok nélkül annyira büszke – besötétedik.

Akkor járunk el Isten előtt kedves és célszerű módon, akkor leszünk képesek a tudomány területén helyes következtetésekre jutni, ha Isten igéjének a tükrében is megvizsgáljuk tudományos eredményeinket.

KERESZTYÉN HITÜNK VILÁGTÉRKÉPE

Csodálatosan munkálkodik Urunk napjainkban is. A nagy körök mutatják, merre vannak a növekedés csomópontjai 2020-ban:

Afrika országaiban Nigéria, Kongó, Etiópia, Ázsiában Kína, India, Fülöp-szigetek, Latin-Amerikában Brazília.

Az USA, Mexikó, Oroszország nagyságrendben nem változott.

Az országok neve mellett szereplő számok milliókat jelölnek. A legtöbb keresztyén az USA-ban él, 263 millió, majd Brazíliában, 190 millió, Kínában már 148 millió...

Hálás tanulmányozást! (drbl)

DR. NAGY ÉVA

ANYÁK NAPJA

Ünnepi gondolatok

„Van egy szó, van egy név ezen a világon,
Melegebb, színesebb, mint száz édes álom.
Csupa virágból van, merő napsugárból...
Tisztán cseng, mint puszták estéli harangja,
Örömben sír az, aki e szót hallja.
Mehetsz messze földre, véres harcterekre,
Ez a szó megtanít igaz szeretetre.
Bánatban, örömben – ver az Isten vagy áld,
Hogyha elrebegeged, már ez is imádság. ...
Drága vigasztalás ez a szó, ez a név,
Királynak, koldusnak menedék, biztos rév.
Van egy szó, van egy név, valóság, nem álom,
Nekem a legdrágább ezen a világon.
Ez a legforróbb szó, az én legszebb imám,
Amikor kimondom: anyám, édesanyám.”

(Nagy Ferenc: Édesanyám)

Idén (is) másként, nem hagyományos módon ünnepeljük egyik legszebb vallási és világi ünnepünket, az ANYÁK Napját.

Egyházi, közösségi, családi ünnepek nélkül, vagy csak nagyon szűk körökben, a járvány szabályokat betartva. A Covid-világjárvány megjelenéséig az élő vers, zene, ünnepi köszöntő, mosoly, ölelés, vidámság és szeretetvendégség mind része volt az Anyák-napi ünnepeknek. Most más világot élünk... és örülünk, hogy élünk, hogy egészségesek vagyunk, hogy vannak édesanyák, nagymamák, dédanyák, keresztanyák és kismamák.

Az anyák megünneplésének története az ókori Görögországba vezet vissza. Akkor tavaszi ünnepeket tartottak Rheának, az istenek anyjának, és vele együtt az édesanyák tiszteletére. Angliában az 1600-as években, a kereszténység elterjedésével, az ünnep vallási színezetet is kapott. Akkoriban a Húsvétot követő negyedik vasárnapon, az ún. anyák vasárnapján tartották az édesanyák ünnepét.

Amerikában először 1872-ben ünnepelték meg Bostonban az anyák napját.

1907-ben a philadelphiai Anna M. Jarvis próbálta az anyák napját nemzeti ünnepévé nyilvánítani. Az ünnepet május második vasárnapjára tűzte ki, elhunyt édesanyja emlékére. Rengeteg időt és energiát fordított arra, hogy az ünnepet ismertté tegye előbb állami, majd nemzetközi szinten. Jarvis 1914-ben érte el célját, amikor

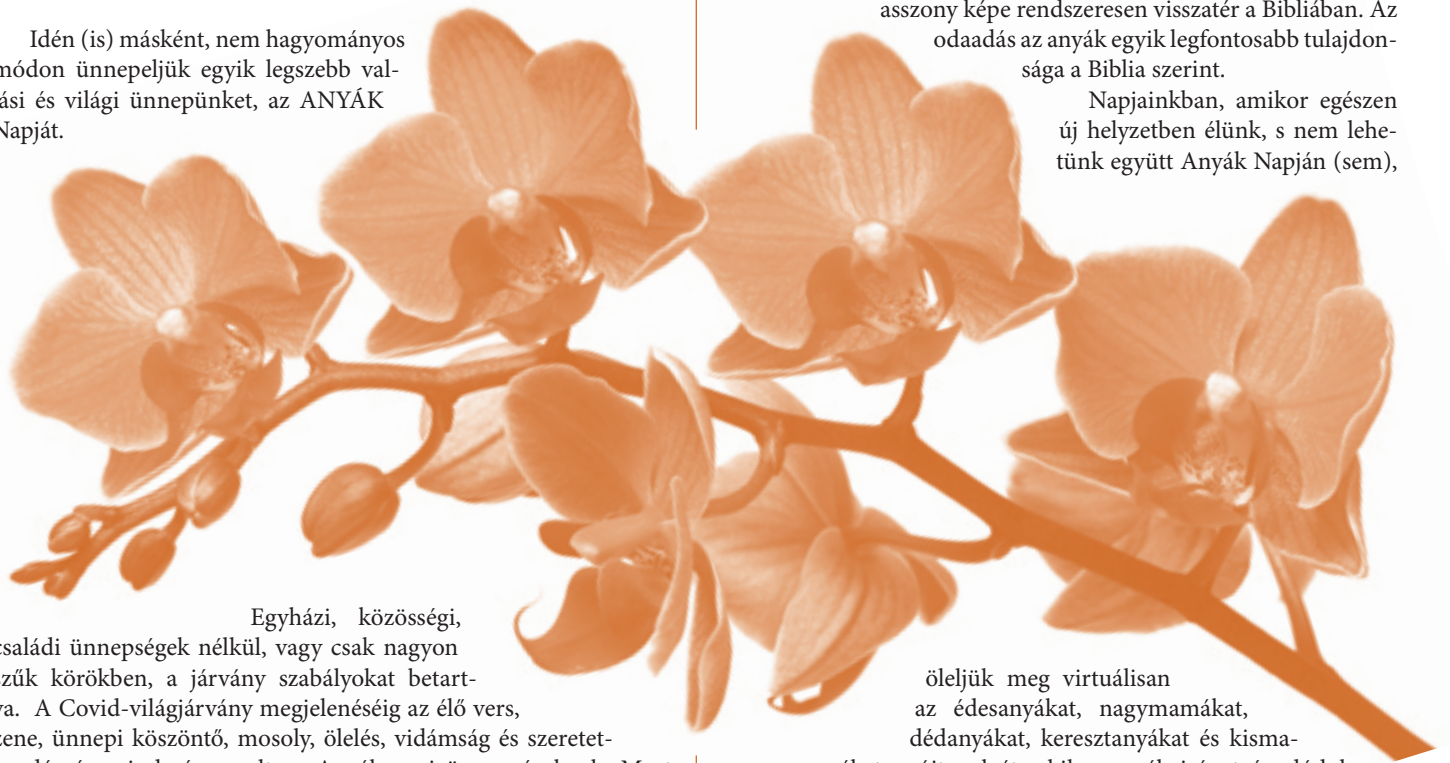
Wilson amerikai elnök a napot hivatalos ünnepévé nyilvánította. Az Amerikában elterjedt ünnep gyorsan népszerűvé vált Európában is.

Magyarországon 1925-ben a Magyar Ifjúsági Vöröskereszt tartotta az első ünnepet, a májusi Mária-tisztelet hagyományával összekapcsolva. 1928-ban már miniszteri rendelet sorolta a hivatalos iskolai ünnepélyek közé az Anyák napját. Világszerte megünneplik ezt a napot, még akkor is, ha nem ugyanazon a dátumon. A magyar nemzet május első vasárnapján.

Egyházi vonatkozásban követendő, hogy a Tízparancsolat megköveteli az anya tiszteletét, az apához hasonlóan (2Móz 20,12; 5Móz 5,16; 3Móz 19,3). Az anya tisztelete a bölcsességirodalomban is hangsúlyt kap (Péld 19,26; 20,20). Az anya szeretete az Ószövetségben közzmondásos (Ézs 49,15). Az Újszövetségben az apostoli tanítás is megköveteli az anya tiszteletét (Róm 16,13; 1Thessz 2,7 stb).

A Biblia értékrendje szerint az anyaság az asszonyi lét egyik legfontosabb feladata, és kitüntetés is egyben. A gyermekért imádkozó asszony képe rendszeresen visszatér a Bibliában. Az odaadás az anyák egyik legfontosabb tulajdonsága a Biblia szerint.

Napjainkban, amikor egészen új helyzetben élünk, s nem lehetünk együtt Anyák Napján (sem),

öleljük meg virtuálisan az édesanyákat, nagymamákat, dédanyákat, keresztanyákat és kismamákat, nyújtunk át nekik egy szál virágot, és „dúdoljuk fülükbe” a népköltészet sorait a technika segítségével, mert most csak így cselekedhetünk:

„Drága jó édesanyám, Tavasz van a világon,
Szeretnednek napja Fürdeti sugárban.
Légy megáldva hosszú És boldog élettel.
Jó anyámnak két kezét, Áldd meg Isten jó szívét,
Két kezét, jó szívét, Áldd meg Isten amíg él, Amíg él.”

(népköltés)

*Szeretetteljes Anyák napját
Kívánok!*

dr. Nagy Éva, Bukarest
a Brassói Református Egyházmegye
Presbiteri Szövetségének alelnöke

MARGIT ISTVÁN

„Építkezhetik-e a református egyház a saját tulajdonát képező területen?”

A kérdésre annyira egyértelműnek tűnik a válasz, hogy ma senki nem merné az ellenkezőjét állítani. Miért is ne tehetné, ha ez a szándéka, ha megvan hozzá az építési terv és az anyagi háttér? Pedig a kérdésre a felelet nem tűnt mindig ilyen egyszerűnek. A Türelmi Rendelet előtt egyáltalán nem lehetett protestáns templomot építeni, később is csak a belső udvarban, torony nélkül. És hasonló volt a helyzet a Trianon után elcsatolt magyar területeken is. Példa erre egyebek közt a dési „Presbiteri ház” építése.

„A Dej-i református egyház mult év tavaszán elhatározta, hogy a református templom közelében, a sétátér mellett lévő területére 'Presbiteri házat' épít, amely alkalmas lesz az egyházi és presbiteri értekezletek befogadására. Az egyház vezetősége az építkezések megkezdéséhez szükséges engedély végett kérést adott be a Dej-i városi tanács mérnöki hivatalához. Az engedély pár nap alatt minden nehézség nélkül elkészült s az egyház már azon volt, hogy hozzá lásson az építkezéshez” – számolt be a kezdeményezésről Keleti Ujság c. országos magyarpárti lap.

A kolozsvári Ellenzék c. politikai napilap 1935. júniusi számában viszont már arról írt, hogy „az állami iskola vezetősége, valamint a revízióellenes liga egyes tagjai amint tudomást szereztek a református egyház terveiről, azonnal beadványt terjesztettek elő a városi tanácshoz, amelyben kérték a kiadott építkezési engedély visszavonását. A kérvényben különböző indokokat hoztak fel. Először is azt, hogy nem engedhető meg a református egyháznak, hogy ilyen forgalmas és fő helyen építkezésbe kezdjen.” Az ún. „hazafiak” előadták, hogy a város előbb-utóbb a kérdéses területet, amelynek kizárólagos tulajdonosa a református egyház, úgy is ki fogja sajátítani a román egyház részére.

A beadvány megvitatására összeülő városi tanács úgy döntött, hogy helyt ad a tiltakozásnak. Megváltoztatta határozatát és egyszerűen visszavonta az előzőleg kibocsátott építkezési engedélyt.

A városi tanács álláspontja a kérdésben meglehetősen vegyes érzelmeket váltott ki mind a városi, mind az erdélyi reformátusság körében. Az egyház vezetése sérelmesnek találta az építkezési engedély megvonását jelentő határozatot és fellebbezést nyújtott be a helybeli revíziós bizottsághoz, amely többszöri tárgyalás után végül úgy döntött, hogy a református egyháznak joga van építkezni a saját tulajdonát képező területen.

A hírre a Buenos Aires-ben megjelenő Délamerikai Magyar-ság c. lap is reagált. A cikkíró megállapította, hogy „ez az egyetlen eset, amelynél jogorvoslat történt: a kolozsvári közigazgatási revíziós bizottság kimondotta, hogy a református egyháznak joga van saját telkén építkezni és utasította a városi tanácsot, hogy helyezze azonnal érvénybe a tavaly már megadott építési engedélyt. Sajnos, egy évre így is sikerült megakadályozni az építkezést.”

Az egyházi sajtó arról is beszámolt, hogy a tárgyaláson a dési egyházat dr. Bene Ferenc helyi ügyvéd, míg az Erdélyi Református Egyházkerület megbízásából dr. Keresztes Zsigmond kolozsvári fi-

atal ügyvéd képviselték. Ez utóbbi „alapos indokokkal mutatott rá a deji 'hazafiak' álláspontjának tarthatatlanságára és mindazokra a visszas körülményekre, amelyek az egyházat meg akarják gátolni építkezési szándékában.” Végül a revíziós bizottság elfogadta az ér-

velést, és az egyház számára kedvező ítéletet hozott. „Egy évi kínos futkosás után talán most a Dej-i református egyház megkezdheti a 'Presbiteri ház' építkezési munkálatait” – zárta le beszámolóját a tudósító.

Arra vonatkozóan nincsenek hitelt érdemlő adatok, hogy a „Presbiteri ház” végül felépült-e, és ha igen, meddig töltötte be eredeti rendeltetését. Annyi bizonyos, hogy a helyi „hazafiak” nem nyugodtak bele az ítéletbe. Erről tanúskodik az a tény, hogy a templom 1578-ban felépült emléktornyát (amelynek elkészítéséhez a reformáció idején elpusztult régi templomépület maradványait használták fel) 1938-ban román nacionalisták felrobbantották. Magyar nemzeti ereklyének vélték, igyekeztek tőle megszabadulni.

A dési református egyház a továbbiakban is próbák sorát kellett, hogy kiállja. A kommunista időszakban épületeit, javait elkobozták, a gyülekezeti munkát gátolták, ahol csak tudták. Ennek következményeként az itteni reformátusság száma jelentősen megfogyatkozott.

A rendszerváltást követően a református egyház visszaigényelte, jobban mondva visszaperelte ingatlanjait. Egykori épületeit lelakva, romos állapotban kapták vissza. Jelenleg ezek felújítása folyik, csakúgy, mint az impozáns műemlék templomé.

Désen ma egy mindinkább szórványsorsba sodródó magyar közösség él. Bízunk azonban abban – csakúgy, mint egykor a „Presbiter ház” megálmodói – hogy kitartó külső és belső építkezéssel még hosszú ideig magyar nyelven hirdettetik itt az evangélium.

GONDOLATOK AZ EMBERTI MÉLTÓSÁGRÓL (I.)

MICSODA A HALANDÓ... , HOGY TÖRŐDSZ VELE, ÉS AZ EMBERFIA, HOGY GONDOD VAN RÁ? KEVÉSSAL TETTED ÓT KISEBBÉ ISTENNNÉL, DICSSŐSÉGGEL ÉS MÉLTÓSÁGGAL KORONÁZTAD MEG (ZSOLT 8, 5-6).

*

A LUXUSBIRTOK, S A LEGGAZDAGABB KINCIS, AMIVEL MINDEN EMBER RENDELKEZIK, AZ A SZEMÉLYES MÉLTÓSÁGA. (JACKIE ROBINSON)

*

HAZUGSÁG ÁLTAL AZ EMBER MEGSEMISÍTI EMBERTI MÉLTÓSÁGÁT. (IMMANUEL KANT)

D. SZABÓ DÁNIEL

„Mikor nincs mennyei látás, a nép elvadul, ha pedig megtartja a törvényt, ó mely igen boldog!”

(Példabeszédek 29,18)

Egy zsinati ülés szünetében történt, hogy dr. Márkus Mihály püspök úrral Izrael történeti létéről, útjáról, az egész népet meghatározó belső életrendjéről beszélgettünk. S akkor az órára pillantva gyorsan ezt kérdeztem: Ha mindent egybevetve egy szóval, fogalommal kellene, vagy lehetne valaki számára összefoglalni Izrael létének titkát, Te mit mondanál Püspök Uram? Mindent meghaladóan – válaszolta –, a kijelentést és a próféciát jelölném meg. Nyilván nem volt ismeretlen és idegen számomra ez a megközelítés, de megerősítő hangsúlyozása olyan nyomatékka hangzott el, melyre a mai napig emlékszem.

Egy jó évtizednyi idő is eltelt, amikor emeritus dr. Nagy Antal Mihály professzor úr (Sárospatak) élete fő műveként megjelentette az Ó- és Újszövetség Bibliái Teológiája c. 1500 oldalas munkáját. A kiadó és szerkesztő csak az Ószövetség Bibliái Teológiáját kérte és várta tőle, de ő a két Szövetséget együtt írta meg. „Ars theologica”-jában így indokolja meg álláspontját: „Egy biblica theologica van, mely az Isten útját az Egy Út egységében vizsgálja az Atya, és a Fiú egy Szentlelke vezetésével.” (i.m. 17. oldal)

A „Kijelentés” nagy nyitó fejezetében – közel 100 oldalon – a „Mit jelent ki az Úr és miért?” kérdésre is választ keresve a gazdagon áradó bibliai helyek kulcsszavait sem idézhetjük fel, hely hiányában. Hálára készítek, hogy a Reformáció óta – a gyermek mértéke szerint – a legfontosabb üzenet néhány mondatban ismertté vált minden konfirmandus számára, de megdöbbentő, hogy a válasz biblikus teljességéről, a próféta szolgálata is felőlelve, számos teológussal kell birkóznia a szerzőnek az igei álláspont helyességéről, az emberi okoskodás betörése folytán. Nyilván a gyermekeink öt-száz év óta, de messze korábbról azt is tudták, hogy az édesanyjuk nő és az édesapjuk

férfi. A világossággal szemben a sötétség is sűrűsödik!

A Műből, a címadó ígénket érintő, nagyon jelentős megállapítást idézzük: „A kijelentés fontosságát felismerve és látva érthetjük meg, hogy milyen nagy, sőt katasztrófális dolog a Kijelentés elvesztése.” (i.m. 34. oldal) A mai nagyon idős nemzedék viszont gyermekként át is élte a Kijelentés elvesztését, illetve teljes kiszorítási kísérletének katasztrófáját, melyet náci és kommunista ideológiák törekvésének hívtunk, s melyek a világot megváltani és elpusztítani kész szándékukban ikertestvérek voltak.

Volt egy átmeneti történelmi idő, inkább pillanat, amikor azt hittük, hogy ezek az istentelen törekvések visszavonultak, de úgy tetszik, hogy az „enyhe éghajlatunk” folytán, a kórokozókkal együtt átteleltek, és a vírusokhoz hasonlóan új és új módosult formában fertőznek. A mennyei látás, a Kijelentés kiszorítása megromlott, bűnös állapotunkból eleve következik, de visszavonása, elvétele Isten megbántott szívéből közvetlenül származik, már az Ószövetség világában is. Erre sok igehelyre utalva a dr. Enghy Sándor professzor úr oktatói munkatársa: Nt. Bihari Sándor emlékeztetett. (Jeremiás siralmi 2,9, Ezékiel 7,26, 1Sámuel 3,1 etc.) Ahogyan ő hívta fel a figyelmem arra is, hogy az „elvadulás” héber szavában, akár nagyközösségi „forradalomnak” látszó, valójában pedig Istennel szembeni lázadásban jelenhet meg, mint az Aranyborjú történetében: „És látá Mózes, hogy a nép megvadult mert Áron megvadítá vala őket” (2Mózes 32,25), Nagy általánosságban pedig egy a főpapra vonatkozó rendezett haj és szakáll viselettel szemben egy szabadjára hagyott, széltől összekuszált, borzas állapotot jelöl. (3Mózes 10,6; 21,10; etc).

Nem nehéz felismernünk, hogy mi is ebben a gonosz szelektől borzolt, elvadulni

vágyó állapotban vagyunk, mely a „populust”, a népet, a családi, társadalmi, nemzeti kötésében veszélyezteteti. Az idézett igében a mennyei látást a Vulgata latin fordítása a próféta szóval adja vissza. Az 1975-ös protestáns fordítás pedig a „Kijelentéssel”. Csak éppen jelezzük, hogy ennek a mennyei látásnak, próféta kijelentésnek a szolgálattevőiről, a prófétaírókról az említett mű hat nagy fejezetben szól az újszövetségi prófétaírástól mélyen érintve. Minden egyéb alapvető feladat betöltése mellett megemlíti, hogy „Isten szava a próféta által sokszor történelmi helyzetekben hangzott el, és történelmi eseményekhez kapcsolódik, történelemformáló esemény és erő ... , hogy aktuális döntésekben tanácsot adjon ...” (i.m. 73. oldal).

Ifjú barátomtól tudom viszont, hogy a törvény, az útmutatás „megőrzése” nem alkalmi mozdulat, hanem „örköddő”, (participium) állandó magatartást jelent. Hiszem, hogy bár méltók lennénk arra is, hogy az Úr elvegye a mennyei látást tőlünk, de sokkal inkább úgy érzem, hogy régen nem tapasztalt mértékben a szívünkre és a vállunkra akarja helyezni a Kijelentés próféta szolgálatát, mindnyájunknak, az életbenmaradásunkért.

A Presbiteri Szövetséghez éppen ez az egyházi, pozíció nélküli „mennyei látás” képviselése és továbbadása áll a legközelebb, az élet fogantatásától a földi elbúcsúzásig, és a családi sejtől a nemzet lelkének, testének a megmaradása reményében történő gondozásig.

Itt ma mindnyájan felelősek vagyunk, akik ebben a Kárpát-medencében 1000 év óta hangosan valljuk meg az Apostoli Hitvallást, és mondjuk el az Úri Imádságot. Ez nem maradhat pusztán „vallásosságunk” kifejezője. Ennek őrző, védő, gondozói feladata van, és hálás szívvel kell felismernünk, ha bármilyen felelős poszton hasonló lelkelettel találkozunk. Meg kell erősíteni egymás kezeit az Úrban, a jóban.

Isten kegyelme, hogy van Bibliánk, van isteni, próféta kijelentésünk, van veszélyeztetett népünk, nemzetünk, és van mit őriznünk. Ennek a szolgálatnak a betöltése pedig boldoggá tehet. „Qui vero custodit legem beatus est”, aki igazán védi a törvényt, boldog/áldott! Ezekhez pedig nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erőnek és szeretetnek és józanságnak Lelkét. (2Timóteus 1,7) A Pünkösdkor kitöltött Lélek nagy ajándékát.

Az Úr kegyelmét kérve, SDG!

DR. SZABÓ ZSOLT

Vessük ki a Magyar Református PRESBITERI HÁLÓT!

Pünkösöd a keresztyén egyház látható megjelenésének ideje, amikor a Szentlélek egységbe fogja a Jézust követőket. Idén pünkösödkor indul el Szövetségünk új internetes közösségi kezdeményezése, a Presbiteri Háló, amely reménységünk szerint erősíti majd a presbiterek közösségét itthon, és hamarosan határon túl is. Hisszük, hogy a Szentlélek adta a presbiteri közösségi alkalmazás gondolatát tavaly, a karanténba zárt, megnehezedett kapcsolattartás idején mint a közösségépítés új eszközét. A kezdeményezést a Szövetség elnöksége lelkesen, egyhangúlag támogatta, majd a küldöttgyűlés is megerősítette.

A mintegy 14 000 magyarországi és közel 12.000 határon túli református presbiteri közösség jelenleg nem épül igazán közösséggé. A presbiterek, akik pedig azonos szolgálatban, sáfárságban járnak, nem ismerik egymást. A Presbiteri Szövetség rendezvényein kívül kevés közösségi életük van, ahol megélhetik és építhetik presbiteri identitásukat. Pedig tanulhatunk egymástól, erősödhetünk egymás személyes példája által!

A Presbiteri Háló regisztrációhoz kötött, zárt, online adatbázis lesz, amelynek fejlesztése lezárult, és már indulásra kész. Olyan arc-képcsarnok lesz, amelynek legfontosabb tartalma csak a regisztrált tagok, azaz a presbiterek számára látható. Ők fel is vehetik a kapcsolatot egymással: üzenetet küldhetnek egy másik presbiternek, amelyet a rendszer a háttérben a felhasználó e-mail fiókjába küld, így léphetnek ők kapcsolatba egymással, anélkül, hogy egymás e-mail címét előre ismerniük kellene. A Szövetség titkársága emellett körleveleket tud majd küldeni minden felhasználónak. Ezek által a kapcsolattartás könnyebbé válik a gyülekezetben, a Szövetségben, és az egész presbiteri közösségen belül.

A Presbiteri Háló egy fotót, és az alábbi adatokat tárolja majd a presbiterokről: név, e-mail cím, lakcím, (nyugdíjazás előtti) foglalkozás, gyülekezeti, gyülekezeti szolgálat, konfirmáció ideje és helye, presbiteri, esetleg egyházi tisztsége(i) ideje, valamint egy rövid bemutatkozó leírás, amely magába foglalja a születési dátumot, családi állapotát és eddigi életútját. Ezek közül az elérhetőségek nem láthatóak majd a tagok, azaz egymás számára, de a rendszer tárolja őket, és kizárólag a Szövetség titkársága kezeli, ahogy tette ezt tagjai számára eddig is. A többi adat azonban látható lesz minden regisztrált tag számára, és ezen adatok alapján keresni is lehet majd presbitereket egy adott gyülekezet, egyházmegye vagy település alapján, lehet keresni majd születési dátuma vagy a konfirmáció éve szerint is. Azoknak a presbitereknek, akik még nem tagjai Szövetségünknek, lehetőségük lesz belépni a regisztráció során, és később is.

A Presbiteri Háló belépési linkje megtalálható Szövetségünk honlapjának nyitóoldalán (www.presbiteriszovetseg.hu). Fontos, hogy a Hálóba történő regisztrációhoz és a használatához – a megfelelő informatikai eszközön, és internet-elérése túl – e-mail cím szükséges! Akik utóbbival nem rendelkeznek, bármely ingyenes e-mail levelezőprogrammal készíthetnek egyet (pl. gmail). Ebben kérjük majd bátran segítséget fiatalabb presbiter testvérektől! A regisztráció során meg kell adni a kért adatokat, és feltölteni egy fotót. Ezt követően a rendszer majd egy linket küld a regisztráló e-mail címre, erre kattintva kell megerősíteni a regisztrációt. Az adatok csak ezután kerülnek be, és válnak kereshetővé a rendszerben, amely megfelel a szigorú adatvédelmi előírásoknak is.

Miután egy gyülekezet minden presbiterre regisztrált, a presbitérium minden tagjának adatlapjai (fotóval) rendelkezésre fognak állni a Hálóban, ezekből pedig könnyen elkészíthető a gyülekezetben a presbiterek bemutatkozó füzet, tablója, vagy akár honlapra elhelyezhető bemutatása is. A regisztrált felhasználókat a rendszer e-mailben, háromévente az adatok és a fotó frissítésére fogja kérni,

amit minden felhasználó maga tehet majd meg. Ha valaki elköltözik, vagy később máshol is presbiterre választják, a rendszer ezt is tartalmazza majd, így nyomon követhetőek lesznek a mozgások is. Ez különösen fontos lehet lelkészek esetén, akik számára – mivel egyházunk törvényei szerint a presbitérium tagjának minősülnek – szintén nyitva áll a Háló, amely idővel fontos egyháztörténelmi kutatások forrásává válhat.

Ezeket, és a Háló számos más áldását azonban csak akkor tudjuk majd átvenni, ha minél teljesebb körű az adattartalom. Mivel mindenki maga ad meg adatokat, ez csak akkor történik meg, ha mindenki maga regisztrál, és azt nem mástól várja! Éljük az internet adta lehetőséggel, használjuk építő, áldott célra! Amint elindul (erről külön jelzéssel leszünk), regisztráljunk presbiterként a Presbiteri Hálóba, és biztassuk erre presbiter társainkat is! Legyen a presbiterekből szőtt Háló Isten segítségével védője, áldáshozó eszköze református egyházunknak és magyar nemzetünknek, ember-halászatra kivette, a presbiterek megtartására kifejlesztve!

GONDOLATOK AZ EMBERT MÉLTÓSÁGRÓL (2.)

AZ EMBERTI FAJ ADDIG NEM BOLDOGULHAT IGAZÁN, AMÍG FEL NEM FOGJA,
HOGY A MEZŐ MEGMUNKÁLÁSÁBAN LEGALÁBB ANNYSI MÉLTÓSÁG VAN,
MINT EGY VERSÍRÁSBAN. (T. WASHINGTON)

*

MEGISMERTÜK A MÉLTÓSÁGOT ÉS A TISZTESSÉGET – AZ PEDIG A KEMÉNY MUNKA,
AMELY TÖBBET SZÁMÍT, MINT AZ, HOGY MENNYIT KERESEL...
(MICHELLE OBAMA)

*

MINDEN EMBER VAGY INTÉZMÉNY, AMELY MEGPRÓBÁLJA ELRABOLNI
A MÉLTÓSÁGOMAT, EL FOGJA VESZÍTENI A SAJTÁJTÁT.
(NELSON MANDELA)

DR. BÉKEFY LAJOS

Krisztus-központú, tiszta igei alapokból élünk Gyorsinterjú Bor Imrével, a Dunamelléki Egyházkerület presbiteri főjegyzőjével, Szövetségünk új elnökével

Kedves Bor Imre, Önt a Dunamelléki Egyházkerületben a legutóbbi tisztújítás során presbiteri főjegyzőnek választották. Nem sokkal ezután a Magyar Református Presbiteri Szövetség Elnöksége megkereste Önt azzal a szándékkal, hogy felkéri a Szövetség elnöki tisztének elfogadásra. Hogyan fogadta a felkérést, milyen gondolatok fogalmazódtak meg szívében ennek hallatára?

– Az első gondolatom kettős kétségbeesés volt: egyrészt, hogy „Uram, miért éppen én?“, másrészt pedig, hogy „Hogyan tudnék én megfelelni a Szövetség korábbi elnökei példamutató, elhivatott munkájának?“

A paksi gyülekezet presbitereként, majd a balatonszárszói nagy múltú református konferenciaterület vezetésében szerzett tapasztalatok, sok személyes találkozás és beszélgetés nyomán hogyan látja egyházunk, gyülekezeteink helyzetét, illetve a presbiterek szolgálatát?

– Különleges helyzetben vagyok, mert e két szolgálatban megismerhettem egy gyülekezet életének hétköznapijait is, az SDG Konferenciaközpontba érkező programok kapcsán pedig találkozhattam az ország legaktívabb lelkészeivel és missziós gyülekezeteivel is.

Mindezek alapján ismerem egyházunk aktuális problémáit, de látom azt is: az Ő Igéjére alapozott, alázattal végzett munka mindenhol és mindenkor megtermi a maga gyümölcsseit. Krisztust ismerő és vele napi kapcsolatot ápoló szolgálókra van mindehhez szükség, ilyenekké kell válnia a presbitereknek, a Presbiteri Szövetségnek ebben kell őket képzésekkel és lelki alkalmakkal segíteni.

A Szövetség sokrétű munkálkodásáról mi a véleménye, esetleg mi az, amiben még jobban felerősítené a működését?

– Az elmúlt hónap minden igyekezete ellenére a sokrétű munka olyan kis szeletét látom még csak, hogy erről a legnagyobb óvatossággal szabad beszélnem egyelőre. Bizonyosan folytatni kell a valódi eredményekkel járó tevékenységeket, és bizonyosan meg kell vizsgálnunk, hogy hol kell változtatnunk. Pál apostol példája számomra az alap: Krisztus-központú, tiszta igei alapokból nem engedve, módszereinknek változatosnak kell lenniük. Képesnek kell lennünk arra, hogy az evangéliumot és református hitvallásunkat mindenkinek a maga nyelvén, a számára befogadható és érthető módon közvetítsük, és képzéseinken ezt tanítsuk. Egyértelművé kell ten-

nünk: szolgálatunkat lelkészeinkkel és egyházunk vezetőivel együttműködve kívánjuk végezni.

Paksi gyülekezete honlapján neve mellett egy bemutatkozó kisfilm is található, tekinthető meg. Ebben kirajzolódik lelki útja a felnőtt konfirmációig. Urunk elhívó kegyelme úgy találta meg Bori Imre szívét, hogy emberi eszközöket használt fel terve megvalósításához. Melyek vagy kik voltak ezek az eszközök?

– A személyeket tekintve köszönettel elsőként a feleségemnek tartozom, aki 2003-ban konfirmálva csatlakozott a paksi gyülekezethez, 2005-ben presbiterré választását követően pedig példamutatóan komolyan vette minden presbiter elsődleges feladatát: hirdetni az evangéliumot saját családjában.

kaptam Istentől – lélekben és közösségben egyaránt.

Méternöki képzettsége bizonyára segíti abban, hogy nagyon pontosan tudja beosztani az idejét, lelki-fizikai erejét. Erre nagy szüksége is van, hiszen gyülekezeti szolgálata mellett most már az egyházkerületi tisztsége, és a Szövetség elnökévé választása, meg saját cursillo vezetése, és közben a csaknem állandó utazás is embert próbáló terhelés. A jó humán energia-beosztás ehhez nem lenne elég. Napi belső muníciót hogyan talál mind-ehhez?

– A rendszeres Ige tanulmányozás az egyik legfőbb erőforrás számomra. Ezen kívül pedig fontos alkalom számomra az autóvezetés magánya. Rádiót soha nem hallgatok, hanem vezetés közben elmélkedni,

Másodikként gyülekezetünk lelkész házaspárjának *Lenkey Istvánnak* és *Lenkeyné Teleki Máriának*, akik elkötelezett missziós lelkülettel kezdték építeni a közösséget 2001-es Paksra érkezésüktől kezdődően. Az első évtől törekedtek arra, hogy felnőtt konfirmációs csoportokat indítsanak a gyülekezetben.

Az eszközöket tekintve pedig a Református Cursillo egyik három napos hétvégeje volt az 2007. tavaszán, ahol elindultam Krisztus felé. Hosszú volt aztán ez az út, melynek több meghatározó állomása is volt. Részt vettem gyülekezetünk első Alpha Tanfolyamán 2007. őszén, majd a felnőtt-konfirmációs felkészítő után 2008. május 12-én konfirmáltam és még abban az évben elkezdtem szolgálni a Református Cursillo-ban. 2012-ben kezdett presbiteri szolgálatom során is sok lelki ajándékot

imádkozni szoktam (időnként még dicsőítő énekeket is énekelek). Fontos töltekezések számomra a csendes hétvégék is – presbitériumunkkal, cursillos szolgatársakkal, de egyénileg is –, melyekből aztán sokszor hónapokig táplálkozom.

A lelki család mellett a vér szerinti közösség is nagyon fontos ahhoz, hogy Isten embere jól felkészült legyen a szolgálatra. Meséljen kicsit a családi háttéréről.

– Polgáron és Sajószögeden nőttem fel. Szüleim kétkezi emberek, nagyszüleim földművelők voltak. Első generációs értelmiségi vagyok, a Műegyetemen diplomáztam villamosmérnökként. 34 éve kötöttem házasságot feleségemmel, ami szintén Isten gondoskodásának bizonyossága, hiszen – lévén orosz származású - feleségemmel csak nagy kalandok között házasodhattunk össze egy vidéki orosz városban, Asztrahany-

Családi körben

ban. Emberileg nézve, pusztán csak eljutni is oda, szinte teljesen esélytelen vállalkozásnak tűnt. Három gyermekünk született, fiam Dániában egyetemen tanít, nagylányom Londonban most kezdte PhD tanulmányait, „kicsi” lányom pedig 11. osztályos a pécsi Refiben.

Paks neve sokakban vegyes gondolatokat ébreszt. Atomerőmű – ami a fokozott környezetvédelemre és a felelős életmódra is emlékezteti valamennyiünket. Bennem és az Olvasókban is felmerülhet a kérdés: nem fél ilyen városban élni, illetve miben lehetne többet tenni presbiterként, gyülekezetként, egyházként a fenntartható jövő, az unokáink számára is élhető élet érdekében?

– Nyolc évig voltam Paks polgármestere, így vicces lenne ha félnék. Paks az egyik legélhetőbb magyar kisváros, a Duna szépsége is rabul ejti az embert. Unokáink érdekében – és büszke 2 unokás nagypapaként ez személyes feladatom is – elsősorban példamutatással kell élnünk. Ésszel kell a környezetbe beavatkoznunk, és ellent kell állnunk a korlátlan fogyasztási mánia XX-XXI. századi kísértésének.

Van-e presbiteri jelmondata, olyan Ige, ami lelki irányítúként vezet majd ezután is megsokasodott feladatai végzése közben? Különös tekintettel a Magyar Református Presbiteri Szövetség elnökeként most induló szolgálatára?

– Zsinati tagként a most induló ciklusra is kellett vezérigét választanunk, amely a zsinati honlapon is megjelenik. Erre a ciklusra én a Lukács 22,26 utolsó fordulatát választottam, amint azt az Úr Jézus Krisztus tanítványainak mondta „... aki vezet, olyan legyen, mint aki szolgál”. A keresztyén vezető nem uralkodik, nem helyezi magát a vezetettek fölé, hanem épp ellenkezőleg: a feladatok elvégzésében személyes példát mutat, Istentől kapott talentumait pedig felismeri és azokkal szolgál, mindenben Óáltala, Övele és Öbenne.

Minden vezetőnek négy feladatot kell ellátnia: első a feladatok elosztása úgy, hogy mindenki képességeinek megfelelő feladatot kapjon. Második a feladatok elvégzéséhez szükséges eszközök és hatáskör biztosítása, ennek elmulasztása a legnagyobb vezetői hiba. Harmadik a végrehajtás ellenőrzése, ami a legnépszerűtlenebb vezetői feladat, de kikerülhetetlen. A negyedik pedig az értékelés: mindig minden jót észre kell vennie és a dicséretekkel nem szabad spórolnia, ugyanakkor a nem megfelelő munkavégzés mellett gyávaaságból, konfliktus kerülésből soha nem mehet el szó nélkül.

Minden vezetői megbízatásomban ezeket tekintem irányadónak.

Isten hozta Elnök Testvérünket, Főjegyző Urat közénk. A Szövetség tagsága, vezetése és lapunk szerkesztőbizottsága is bizonyosan sok imádsággal kíséri majd elnöki tevékenységében. Köszönöm az ő nevükben is a testvéri szavakat, a beszélgetést.

PÜNKBÖSDI FIGYELMEZTETÉS

AZ IRGALOM FONTOSSÁGA, A LÁTSZATOK ÉS A ROMLÁS ELKERÜLÉSE

M. Welker professzor, a heidelbergi kátés református egyetemi tanszék korábbi, világszerte ismert tanára, az Isten Lelke című, 12 nyelven, köztük magyarul is megjelent Szentlélek-könyv szerzője egyik írásában figyelmeztet a református hit és gondolkodás sajátosságára: az irgalom-istenismeret-jog szoros összefüggésére, illetve megrottásának a modern veszélyeire.

A Bibliában az irgalmassági törvények megsértése mindig a közösségi élet megromlását vonta maga után. A jogtiprást pedig az istentisztelet tisztaságának a sérülése követte. „Az a nép, amelyik az irgalmasság törvényét feladja, belesodródik az elbukás folyamatába. Ma rendkívül fontos, hogy a hitből fakadó erkölcsi tetteket megóvjuk attól, hogy a törvény nívója alá süllyedjenek. Ez következik be a moralizálással, az erkölcs-csöszködéssel, az egyház bürokratizálódásaival, a törvényességre való túlzott vigyázással, valamint a száraz liturgizmussal....Isten jóságos törvénye a emberek kezében hamar változhat át a szépítgetés és elleplezés eszközévé, a hazug és másokat meghazudtoló önnnyugtató szolgálójává, a rendszeres és módszeres félrevezetés hatalmává. A törvény így változhat át a bűn erejévé, az igazságosság látszatának hatalmas hazugság-gépezetévé, látszat-irgalmassággá. Ez a látszat megkötözhet egy egész társadalmat, egy egész korszakot, egy egész kultúrát. Ha Istenünk jóságos törvénye így önmaga ellentétébe fordul át, akkor ez lehetetlenné teszi a megújulást, az újrakezdést, a helyreállítást, az alapvető magatartás változást. A Messiás nem látszat után ítél, nem hallomás alapján dönt (Ézs 11,3), hanem igazságosan és méltányosan ítél (Ézs 11,4)”. ...

ROVATVEZETŐ: DR. SZABÓ ZSOLT

„Mai presbiterek”

SZABADULÁSAIM A HALÁLBÓL

1974-ben születtem Felsőpakonyon, vallásos családban. 12 évesen részt vettem Szabolcs megyében egy ifjúsági konferencián. Ekkor tértem meg, de ekkor még szívem minden titkát nem tártam az Úr elé. Tudtam, hogy nincs igazán átadott életem. Isten azonban már a tenyerén hordozott és formált. A konfirmáció számomra is a gyülekezetből való kikonfirmálást jelentette. Isten mégis állított olyan embereket mellém, akikkel élő kapcsolat maradt, ilyen volt az ifjúsági tábor vezetője is, akire lelkigondozóként később is számíthattam.

14 éves koromban elveszítettem édesapámat. Ettől fogva édesanyám egyedül nevelt bennünket. Kicsapongó időszakomat éltem, ekkor hívott el édesanyám egyik reggel magával istentiszteletre. A községben ekkor még nem volt templom, így az igei alkalmat a könyvtárban tartották. Felejthetetlen nyomot hagyott bennem az igehirdetés. Úgy éreztem, hogy üzenete nekem szól. Az alkalom után felkerestem lelkigondozómat, és sokadik kérésére lélekben leborultam a kereszttövéhez, nevén nevezve leraktam oda a bűnemet, és behívtam az életembe az Úr Jézus Krisztust. 27 éves voltam.

Ezután már sóvárogtam az Ige után. Kívántam az Isten jelenlétében lenni. Aktívan részt vettem a falunkban és a szomszédos községekben szervezett igei alkalmakon, becsatlakoztam a régóta nem látott gyülekezetbe. Minden erőmmel elkezdtem szolgálni az Urat. Községünkben kezdetét vette a templomépítés, amibe szintén bekapcsolódtam. Öröm volt az Úr házát építeni, és a munkálatokból kivenni a részemet. 2003-ban a gyülekezet közössége presbiteri tisztségre választott. Ezt követően megbízott gondnok,

majd 2008-tól teljes körű gondnok lettem, melyet kisebb megszakítással ma is betöltök. Jelenleg szülőfalumban, Felsőpakonyon élek a családommal. Útlevelezésként dolgozom a repülőtér határrendészeti osztályán. A munkahelyemen is próbálom megélni a hitemet, és átadni Isten Igéjének az üzenetét, kisebb-nagyobb sikerrel.

Tavaly októberben egy műszakom befejeztével én is megfertőződtem a koronavírussal. Hatalmas próbatételbe vitt bele az Úr, de egy pillanatra sem hagyott egyedül benne. A hírek ellenére nem hittem a vírus létezésében, nem vettem komolyan a helyzetet. Azonban egy hét elteltével már jártányi erőm sem volt, magas lázzal küzdöttem és levegőhöz is nagy küzdelmek árán jutottam. Az állapotom romlásának következtében az Uzsoki kórház sürgősségi osztályára szállítottak, ahol már nagyon gyengének éreztem magam. A beérkezésem napján egy idős úr halt meg a szomszédos ágyon, aki segítséget kért tőlem, de a saját erőm híján nem tudtam adni neki. 10 óra elteltével közölték velem, hogy elaltatnak, és lélegeztető gépre helyeznek.

Ellenkeztem. Ekkor az orvos kezembe adta a telefonot azzal a céllal, hogy búcsúzzak el a családomtól.

Teljes békességem volt, a halál gondolata nem rémisztett meg. Már utólag tudom, hogy Isten adta számomra a megnyugvást abban a helyzetben. Elaltatásomat követően átszállítottak a Korányi kórházba. Utólag kiderült, hogy az átszállítást intéző főorvos asszony egy lyukas kétfillérest nem adott volna az életemért. 18 napig voltam mesterséges kómában, amiből másodsorra sikerült felébreszteni, és levenni a lélegeztető gépről. Az orvosok sokat dolgoztak az életbenmaradásomért, elmondásuk alapján több olyan helyzet is volt, amikor meghalhattam volna.

Napokra volt szükség, míg kitisztultam az altató gázok és gyógyszerek hatása alól. Először tompán láttam és hallottam a külvilág jeleit, a végtagjaimat nem tudtam mozgatni. 35 kg-ot fogytam. Jeleztem, hogy egyedül nem tudok táplálkozni, így az ápolók segítettek ebben. Mélyen megviseltek az események. A felébredést követő napokban a kórteremben elhunyt a szomszédos ágyon fekvő beteg. Végig gondoltam, hogy a bekerülésemet és a felkeltésemet követően is meghalt egy beteg mellettem. Ekkor döbrentem rá, hogy az Istennek célja és terve van velem, hatalmas kegyelmének köszönhetően mentett meg engem. Névtelenül érkeztek Igék, amiket a radiológus, vagy egy ápoló olvasott fel nekem. Folyamatosan jutottak eszembe az igeversek, és csak azt tudtam mondani, hogy köszönöm, Uram! Ismeretleneket is vezetett hozzám az Úr. Volt, hogy egy orvostanhallgató jött be, és olvasott fel a számomra egy igemagyarázatot. Nem tudom ki volt és miért tette, de az Isten ilyen csodák által szólott hozzám.

A feleségem és a családom számtalan támogatást kapott ebben az időszakban. A legnagyobb támaszuk Isten volt. Igéje alapján ígéretet kaptak, hogy az Ő tudta és akarata nélkül egy hajszál sem eshet le a fejemről! Rengeteg ember könyörgött az életemért a Teremtő Isten előtt határon innen és túl. 78 napot töltöttem kórházban, mielőtt hazaengedtek. Újra kellett tanulnom járnai. A kórházban csodaként emlegették a felépülésemet. Az Úr a szívemre helyezte, hogy bárhol járok is, bizonyosságot tegyek Róla. Nem „megúsztam” és nem „szerecsém” volt, hanem az Úr kegyelmében és tervében voltam benne. Megtapasztaltam, hogy nemcsak a halál árnyékának a völgyéből, de magából a halálból is vissza tudott hozni engem. Egyedül Ővé legyen ezért a dicsőség! Soli Deo Gloria!

Fitos Levente, gondnok
Felsőpakonyi Református Egyházközség

Requiem járvány idején

Már ki tudja mennyi, s miért
Áltatjuk magunk, hogy mérhető a halál?
A politika adatol,
Számol, cáfol és számháborút konstruál.

De én nem számolok, elég
Ha hallom a híreket, sokkol a sok kép.
Ki tudja, hogy ki mit számol,
Információit honnan gyűjti, s miképp?

Már ki tudja mennyi? Én csak
Azt tudom, hogy nekem mindenki számít,
Kinek nem volt útja vissza,
S nem vihet haza tejet, kenyeret, szalámit,

Mosolyt, jó szót, ölelést,
S nem mondhatja el, aznap mi történt vele,
És nem hallgathatja meg
Hitvesét, gyerekét, kinek lenne még története.

Én azt az egyet gyászolom,
Akiben halnak otthon vagy kórházi ágyon,
Akiben mindenki ott van,
Az Egy-Sokban – Ó jaj, Kyrie eleison!

Apostagi Zoltán

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG 2021. ÁPRILIS 17-ÉN LEVELEZÉSES FORMÁBAN MEGTARTOTT ÉVI RENDES KÜLDÖTTGYŰLÉSÉNEK EREDMÉNYEI

Újjáalakult Szövetségünk nagy lépést tett előre, amikor az idei évi rendes küldöttgyűlésünk elfogadta szolgálatának új formáit. Az elfogadott határozatok megerősítették szándékainkat, hogy Isten segítségével munkánkat hatékonyabbá, eszközeit és szervezeti felépítését korszerűbbé tegyük. Az eddigi egyszemélyes ügyvezetés helyett háromtagú elnökség irányítja a Szövetséget, az országos munkát vezető munkatársi közösséget ezentúl Tanácsadó Testület helyett Elnökségi Tanácsnak nevezzük, amelybe beletartozik az elnökség mindhárom tagja is.

Összevontuk a Missziói és Diakóniai Bizottságunkat a Presbiterképzési Bizottsággal, Missziói és Presbiterképzési Bizottság néven. A területi szervezetek gyűléseit ezentúl helyesebben nem közgyűlésnek, hanem taggyűlésnek nevezzük. Néhány kisebb jelentőségű módosítástól eltekintve, ezek képezik az új Alapszabály legfontosabb jellemzőit.

A fentiekhez igazítottuk Szervezeti és Működési Szabályzatunkat és Számviteli politikánkat is. Elfogadtuk a bizottságok elnökeinek és a Presbiter lap főszerkesztőjének beszámolóit és munkaterveit a 2021. évre, valamint egy munkatervet a Szövetség gyors, hatékony és megfelelően védett informatikai eszköze, a Magyar Református Presbiteri Háló kialakítására. Köszönetmondások mellett megszavaztuk, hogy az idén a Kanizsai Pálfi János díjjal *Pálffy Józsefet*, az Erdélyi Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének elnökét tüntetjük ki.

A küldöttgyűlés szavazott a tisztújítás keretében jelölt testvéreinkről is. A szavazás során a következők kaptak döntő (95...99%) többséget:

1 évre megválasztva

Bor Imre elnök, *dr. Viczián Miklós* alelnök, *dr. Tóth János*, a Missziói és Presbiterképzési Bizottság elnöke

5 évre megválasztva

dr. Székely István, a Gazdasági Bizottság elnöke, *dr. Hardy F. Gábor*, az Etikai Bizottság elnöke, *dr. Szabó Zsolt* jogtanácsos, *dr. Balla Péter* teológiai tanácsadó, *dr. h.c. Szabó Dániel* nemzetközi tanácsadó, *Csenki Zsuzsanna* diakóniai tanácsadó, *Ispán Gyula* diakóniai tanácsadó, *Szabó Sándor* pedagógiai tanácsadó

2 évre megválasztva

dr. Pálffy Imre Péter Felügyelő Bizottsági elnök, *Ónodi Szabó Sándor* Felügyelő Bizottsági tag, *Seres László* Felügyelő Bizottsági tag

A határozatok részletes szövege, az egyes határozatokhoz kapcsolható anyagok, az új jelöltek bemutatkozása, valamint a számszerű szavazati eredmények megtekinthetők honlapunk www.presbiteriszovetseg.hu/2021-aprilis-17 lapján.

LÉLEGEZZ BENNEM, SZENTLÉLEK...

Lélegezz bennem, Szentlélek,
hogy arról gondolkodjam, ami szent.

Irányíts engem, Szentlélek,
hogy azt cselekedjem, ami szent.

Vezess engem, Szentlélek,
hogy azt szeressem, ami szent.

Erősíts meg engem, Szentlélek,
hogy megóvjam, ami szent,
és óvj meg engem, Szentlélek,
hogy sose veszítsem el, ami szent.

Augustinus

OLVASÓI LEVÉL

Rákóczi emlékfá

2019-ben, a Sárospatakon végzett presbiterek találkozóján elhatároztuk, hogy a Rákóczi emlékvé kapcsán egy emlékfát ültetünk. A fajta kiválasztásában segítségünkre volt az azóta elhunyt Kósa Géza akadémikus. Így a kocsányos tölgy az ő emlékét is idézi.

A többször áttelepített, 5 m magas sorfát április 15-én szállítottam el Alsótekerespusztáról Sárospatakra, ahol a Teológiai Akadémiával szembeni Iskolakertbe került elültetésre, a Rákóczi szobor mögé. Az ültetésben a város főkertésze, Ágoston András és munkatársai segítettek. Köszönet érte!

Az emléktölgy előtt egy süttői mészkőből készült emléktábla kerül elhelyezésre: „Rákóczi emlékfá, a Presbiterképzősök, 2019.” felirattal. Az emléktáblát ez évi találkozónkon kívánjuk leleplezni.

Bíró László
pótpresbiter, Dorog

KNOLNÉ TÜSKI GABRIELLA

Tanulás

Mostani világunkban mind sok újdonsággal találkozunk.

Mondhatom, sok a tanulnivaló.

Személyesen pillanatnyilag 'hagyományos' módon tanulok, nemrég elkezdtem követni egy tanfolyamot. Kiderült, hogy az öregedő agy is tanulóképes, csak rá kell állni. Kitartással, néha vergődéssel, de érdemes időt fektetni a tanulásba. Az eredmény nagyon jó érzést ad, új tudásra jutok, mások gondolataihoz mérhetem eddigi tapasztalataimat. Növekedésre indított a tanulás.

Gyülekezetünkben is gyors léptekkel tanulunk. Covid-19 miatt egyik vasárnapról a másikra teljesen rá álltunk a modern, digitálisan közvetített alkalmakra. Ez nem volt teljes újdonság. A tanulás más téren indult. Hirtelen felállt egy új nemzedék a gyülekezetben.

Fiatal fiúk és lányok, akik felelősséget akarnak vállalni, saját tehetségükhöz mérten. Van, aki énekkel, zenével járul hozzá az istentiszteletekhez (a gyülekezet jelenleg nem énekelhet a templomban). Van, aki technikai tudásával kíván hozzájárulni a munkához. Presbitériumunk a bizalmat tanulta. Az új kerékvágás is Isten kezében van. Rábízhatjuk. Nagy rugalmasságot igényel ez az új munkamód, időt kell belefektetni. Rá kell állni. Mint gyülekezet is kitartással, néha vergődéssel, de tanulunk. A közös tanulás útját járni jó, mert közös növekedésre indít.

Pünkösöd felé tartva is sok a tanulnivaló. Ha elolvassuk a mennybemenetel napi eseményeit, rögtön a szófogadást tanuljuk.

Jézus feladattal bocsátotta el tanítványait, és egyben türelmet várt tőlük. Én mennyire igyekszem szófogadó lenni? És a türelmet már megtanultam? Vagy még csak kezdő vagyok, aki könnyen elbukik?

Pünkösdkor, Jézus ígérete szerint, megjelent a Szent Lélek.

Jézus tanítványai nem bűntak el, nyíltan megosztották a feltámadás evangéliumát. Megosztották a tanultakat. A körülöttük mozgó közönség kétfelé oszlott. Volt, aki csak gúnyosan reagált a hallottakra, nem kívánt tanulni. De volt aki igenis akart tanulni. „Mit tegyünk, testvéreim, férfiak?” (ApCsel 2,37b).

Ez nagyon fontos kérdés, ha Isten diákjai vagyunk. Lelki, szellemi és gyakorlati életünkben csak akkor fejlődünk, ha mi is feltesszük a kérdést: mit tegyünk? És utána készen vagyunk hallani a választ. Isten készlet a növekedésre, nem kell magunkból kifacsarnunk, imádkozunk ezért!

Erre a nyitott, tanulásra hajlandó lelkiségre nagy szükségünk van ma. Most, hogy már hosszabb ideje relatív bezártságban élünk, könnyű befelé fordulva élni. Akaratlanul is picit betokosodik gondolkodásunk, magatartásunk. Mit tanít nekünk Isten 2021. mennybemenetel napján és pünkösdkor?

Isten Szentlelkét küldte és küldi hozzánk, hogy megújítson minket. Frissé tegye lelkünket, és ebből kifolyólag cselekedeteinket, kreatív képességeinket. Adjunk hálát, hogy tanulhatunk. Az élet minden terén tanulhatunk, hála a Magasságosnak! Óriási belső szabadságot ad ez a tudat! Isten Szentlelke növekedésre indít.

Szentlélek Isten, Jöjj szívünkbe, igen óhajtunk!

Jöjj Gyámolító, jöjj Vigasztaló, jöjj mennyei Társ,
hogy a bús árvaságból kiváls!

Szentlélek Isten, Jöjj szívünkbe, igen óhajtunk!

Jöjj égi Erő, jöjj, Lelkesítő, jöjj szent, tiszta Láng,
tűzet fogjon e fásult világ!

Szentlélek Isten, Jöjj szívünkbe, igen óhajtunk!

Hamar István

Szárnyaló szíveddel

Röppenj fel az öröm szárnyain,
bátran fel!
Isten nem enged visszazuhanni.
Tollaidon lebegj,
Ő bizton tart a magasban.

Szurdokok alattad?
Szomorúság völgyek?
Fájdalom-szakadék?
Ne félj,
Isten kitarja újra
tág, végtelen
látóhatárát előtted.

Azt hiszed,
Rád már csak rossz vár?
Ő megteszi veled a csodát:
holnapra félelem helyett
születő derű,
tisztá öröm vár!

MIND ÖRÜLNEK MAJD, AKIK HOZZÁD MENEKÜLNEK.
ÖRÖKKÉ UJJONGANAK, MERT OLTALMAZOD ŐKET.
ÖRVENDEZNEK ÁLTALAD, AKIK SZERETIK NEVEDET.
Zsoltárok 5,12

Jörg Swoboda éneke alapján írta dr. Békefy Lajos

ÜLDÖZÖTT SZÍR TESTVÉREINK ŐSEI 1600 ÉVE PÜNKÖSDRŐL

Cirillinas (360/70-410?)

„Ó, testvéreim, az egyház fiai, lányai, jöjjetek, gyülekezzünk össze! Öltük föl a hit fegyvereit, és hangoljuk lelkünket a próféták énekeire! Szóaltassuk meg a zoltármelódiákat a szív húrjain! Meg kell álljunk a küzdelemben, ne tétovázzunk. Ragadjuk kézbe a kereszt kardját, és szívünket erősítsük meg az ima oszlopaival”.

„János és a vele lévők vízforrássá váltak a teremtésben. Így izlelte meg az emberiség a tökéletes élet édes ízeit, a kitikkadt világ meglelégült az evangélium által... És eljön a Lélek lángnyelvekkel, a Paraklétosz kijelentéseivel. Új nyelv születik meg és lakozik majd bennetek, a Lélek finom rezdülései elidőznek szívetekben. Mindez az ég magasából száll alá, és ráereszkedik ajkatokra. Ajkatokon tűz támad, szátokban lángok gyúlnak. Bár hallgat a szátok, mégis benyeli a tüzet, s bár nyelvek hallgat, mégis befogadóvá válik. A lángnyelvek nem ártanak testi nyelveknek, miként az izzó csipkebokor sem a mellette állónak. Tűznyelvük lesz a tanítványoknak, s olyan nyelvezetten szólalnak meg, amit korábban egyáltalán nem ismertek...”.

D. SZABÓ DÁNIEL

MIT JELENT A TESTVÉRI KÖZÖSSÉG EGY CIGÁNY CSALÁDBAN?

A szabadabb mozgások idején – gyakran – népesebb alkalmokról, konferenciákról számoltunk be, a káposztásmegyéri, berekfürdői találkozásokról, majd még egy Debreceni Nagytemplomot is betöltő protestáns cigány konferencián is együtt örvezhettünk és megcsodálhattuk az Úr munkáját a szólók és hallgatók gazdag közösségében. A szemtől szemben alkalmait most az online váltotta fel. Valóban! De ez nem csupán korlátozást, hanem elmélyültebb egymásra figyelmet és egymásra találást jelenthet.

Mielőtt a szűkebb családban élő *Bandor Barna* testvérünkhöz kopogtatnánk be, Karcsa kisebb településén (Zemplén megye), Becskeden, az ismerkedésben kívülről befelé haladva érintsük a közösségformálás alkotóit, szolgálattevőit testvérünk élete körül.

Nt. Sándor Töhötöm – nagyon felkészült és hűségesebb lelkipásztor (Karcsa-Becsked) szolgálatának része a konfirmációra történő felkészítés is. A zenéléshez értő gyülekezetben időnként hosszan voltunk együtt úgy, hogy már a nagybőgő is „szolgált” az istentisztelet végén, a szintetizátorral együtt. Ezen azok a fiatalok játszottak, kiket még „Johanna” koreai misszionáriusnő, kiváló muzsikuskunk tanított meg játszani s akik közül még templomi kántorságot is végzett az egyik fiatalunk. Egy-egy születésnap alkalmán még pogácsa is került az asztalra. Az úrvacsorai közösség pedig valóban áhítatos csendben formálódott.

Talán ezek azok az életek, lelki levelek és burkok, melyek különféle módon, de körülveszik a magágyat, a magot, a termést. A kicsi otthonban meghúzódó

családi sejteket, melyek már behajtott ajtók mögött élnek, növekszenek és gazdagodnak.

Ebből a védett gyülekezeti közösségből indult el kedves Barna testvérünk családjával együtt budapesti munkavállalásra. A nagy álom az autóbusszvezetői állás megszerzése volt, amelyhez a legfontosabb feltételek adva is voltak.

Elrendezetté vált a lakás és iskoláztatás kérdése is, de Isten egy nehezebb élethelyzetet engedett meg gyermeke életében: agyvérzést és a vele járó lebénulást. Maga a család fent maradt Pesten, őt szerető testvérei köré hozták haza, akik felváltva gondozzák. Jelenleg kedves asszonytestvérénél van, ahol sógorával, Antallal együtt, mindhárman mélyen hitben lévő, imádkozó, Bibliát olvasó életek. Amikor csak tehetik, naponta közös áhítatot tartanak, majd mindenki külön-külön is további csendességben marad az Úr előtt. Mindnyájuknak vannak saját lelki olvasmányai. Annak ellenére, hogy lebénult állapota és a nagy távolság a családi kapcsolatát is fellazította, az Úrban való életük tovább erősödött.

Mondhatnám, nekem is lelkigondozóim, kik naponta imádságban hordoznak, és telefonon hetente – olykor többször is – felhívnak, szeretettel érdeklődve és imádságaikkal megerősítve. Magam is telefonon és postán keresztül tartom velük a kapcsolatot.

Most ennyi fér bele ebbe a beszámolóba. Remélem az Úr kegyelméről és testvérünk gyógyulásáról újból örömmel adhatok még hírt. Kérem testvéreim érettségük való imádságát, és ha lehet, a szeretet megnyilatkozásait.

Evagrius Ponticus (345-399)

Légy türelmes, és imádkozzál buzgóan. Távolítsd el képzeletvilágodból a zavaró gondolatokat, és tegyél félre minden földi gondot, mert zavarnak, és gyöngítik erődet. Talán azt hiszed, az ördögök nem tudják, hogy forrón kívánczol az igazi imádság után? A legkülönfélébb dolgokat keltik fel emlékezetedben, melyek mintegy kényszerből erőszakolják magukat rád. Arra törekszel, hogy felkorbácsolják az emlékezetet, amely aztán belekapaszkodik az emlékekbe, s arra készíti az értelmet, hogy azokat még egyszer átélje. Ha nem sikerül, bánat s gond tölti el. Magában az imádságban pedig a gonosz lelkek ilyen kísérletek és emlékek eredményeivel nyugtalanítják az emlékezetet, hogy ezekkel a zavarásokkal terméketlenné tegyék az imádságot. Kényszerítsd magad arra, hogy imádság közben lelked sikerté és némává váljon. Akkor majd tudsz imádkozni.

ÖRDÖG HOZTA, ISTEN KÜLDTE

A letűnt kommunista világból maradt itt ez a történet.

Hangosan imádkozott Istenhez egy öregasszony Oroszországban. Kenyeret kért, mert nem volt már egyetlen betevő falatja sem. Meghallotta az imádságot egy párttitkár. Bement az asszony házába és így gyözködött vele: „*Nem tudja, hogy meghalt az Isten? Nincs értelme az imádkozásnak.*” Közben letett az asztalra egy ötvenkopejkást. Az öregasszony döbbsen csodálkozással vette kezébe a pénzt, és a következő pillanatban letérdelt és megint csak hangosan így imádkozott: „*Mennyei Atyám, köszönöm néked ezt a jóságos ateistát, akin át válaszoltál az imádságomra.*”

Amikor ezzel a történettel találkoztam, eszembe jutott egy hasonló, de még régebbi történet.

Ez is egy szegény, éhes asszonyról szól, aki kis kunyhójában imádkozott, és ő is kenyeret kért Istentől. Hangos imádsága a nyitott ablakon át kihallatszott az utcára is. Két vásott suhanc meg akarta tréfálni az öregasszonyt. Hazaszaladtak, hoztak egy cipőt, odalapultak a nyitott ablak alá, és behajították a cipőt az asszony elé. A meglepődés első pillanatán után sűrű hálaimába kezdett az asszony: „*Köszönöm Atyám, hogy ilyen csoda módon küldtél nekem kenyeret!*” Amikor ezt meghallotta a két suhanc, fölemelkedett és vigyorogva bekiáltott az ablakon: „*Nem Isten küldte, hanem az ördög küldte.*” Az asszony egy pillanat alatt magára talált ebben a váratlan helyzetben, és ezt mondta: „*Ördög hozta, Isten küldte.*”

Bányai László

„A HIT SEGÍT, HA KRISZTUSRA NÉZÜNK...”

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének közgyűlése

„Az Isten szeretet és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és Isten is őbenne” (1János 4,16) – ezzel az igei mottóval szólította és hívta meg a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége közgyűlésre a presbitereket 2021. március 6-án. A közgyűlés helyszíne a Nagyvárad-Újvárosi Református templom volt. Az egyházkerület minden egyházmegyéje képviseltette magát, összesen 62 presbiter.

Ft. Csűry István püspök úr nyitó áhítatával kezdődött a találkozó, aki János 13,25-30 versei alapján hirdette Isten igéjét. A püspök úr kiemelte, hogy ebben a zűrzavaros, bizonytalan világban Isten az, aki megállít és jelzi, hogy valamit tenni kell. Az emberek félnek, éjszakában vannak, és mi vagyunk azok a keresztyének, akik világságot kapva juttathatjuk fényre a gyülekezeteket. Az igében Jézus tanítványaival van a húsvétváras időszakában, amikor Ő már tudta, hogy eljött az órája, melyben át kell mennie a világból az Atyához. Jézus nyugtalanodik és vigasztalja tanítványait, akik nem értik beszédét. Hallják Jézust, hogy valaki elárulja őt, de kérdezni nem mernek. Amíg a tanítványok bizonytalanok, Jézus leleplezi Júdást, mondván: „Az, akinek én mártom be a falatot és odaadom”, elárulja Őt. Júdas – miután megkapta a falatot – átadta magát teljesen a Sátánnak. Krisztus nem vonja Júdást a pusztulás szükségessége alá, hanem kijelenti annak, ami már előzőleg is volt. Napjainkban is nagy a figyelmeztetés, a Sátán keresi az egyházat, az ajtónkon kopog, helyet követel, hogy fogadd be. Félő, hogy nem Krisztus falatját hordozó emberek vagyunk, hanem a Sátáné. Megosztó erők uralkodnak a gyülekezetekben, nem tudjuk, hogy mi a józan ész. Mindent felborít a világ, a jót rossznak, a rosszat jónak mondja, a nemzeti egységet felbontja, szétdobálja a keresztyénséget. A világ sorsát Júdas tragédiája mutatja. Nekünk tudni kell, hogy Krisztus nem fogja megengedni, hogy a Sátán sokáig garázdálkodjon. Akik hisznek, tudniuk kell, hogy a hit segít, ha

Krisztusra nézünk, vége van az éjszakának, hamar leperog a sátáni hatalom, mert Jézus a sürgetés hatalmával bír, aki az ördög munkáit lerontja. Az igehirdetéshez nagyon aktuálisan kapcsolódott Lakatos Nella kerületi jegyző felolvasott verse Túrmezei Erzsébet Átragyog-e rajtunk? címmel (részlet)

...,Lehet-e annál drágább feladat,
Mint hogy rajtad, rajtam, mindegyikünkön
Átsüssön-ragyogjon a Nap ?!
...Kísérjen hát egyre a kérdés
Továtűnő évek alatt:
Átragyog-e, átsüt-e rajtad,
Átragyog-e rajtam a Nap?!”

Tóth András, szövetségünk elnöke köszöntötte az egybegyűlteket, megköszönte püspök úr szolgálatát és 1-1 szál virággal felköszöntötte a jelen lévő nőket a Nemzetközi Nőnap alkalmából. Herdeán Gyöngyi lelképásztor „akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál” igével köszöntötte házigazdaként a presbitereket és örömet fejezte ki, hogy helyt adhat a templom a presbiteri szövetségnek a munkálatok lebonyolításához.

Az elnök úr felolvassa a napirendi pontokat, majd Bara Csaba, szövetségünk titkára bemutatja a Presbiteri Szolgálatért Díj idei kitüntetett presbiterreit:

Gyurkó Miklós, a Kárpátalja Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének elnöke, **Hahn Agnes**, a Nagybánya-Újvárosi egyházközség presbiter, **Mátyási Sándor**,

a Sárközújlaki egyházközség presbiter, **Hajdu Ferenc**, a Bogdándi egyházközség presbiter, **Papp László**, a Székelyhídi egyházközség presbiter, **Barabás Imre**, a Magyarkakuci egyházközség presbiter, **Gyüge József**, az Újmosncai egyházközség presbiter, **Patkó Andor**, a Borossebesi egyházközség presbiter, **Józsa Zsiga**, a Peregcsenyi egyházközség presbiter, **Pop Gyula**, a Menyői egyházközség presbiter.

A díjat Ft. Csűry István püspök úr és Tóth András presbiteri elnök adták át. A kitüntetett presbiterek tevékenységét Lakatos Nella jegyző egységes laudációban méltatta. A díjátadást Vaszil István presbiter szaválatai tették ünnepélyesebbé.

A továbbiakban elhangzottak a tavalyi év beszámoló elnök úr és az egyházmegyei elnökök részéről. Sajnos a világban tomboló vírus megakadályozta, hogy a megtervezett tevékenységeket megvalósíthassák a kerület minden egyházmegyéjében – tünt ki az elhangzottakból –, de az Úrban bízva igyekeztek a gyülekezetek talpon maradni, követve Isten Józsuának adott parancsát: „Ne félj, és ne rettegj, mert veled van Istened, az Úr mindenütt, amerre csak jársz!” (Józsué 1,9)

Az indítványok, javaslatok napirendi pont alatt Tóth András szövetségi elnök javasolta, hogy a közgyűlési határozat értelmében az alapszabályzatban az egyházmegyei főgondnokok alelnökei az egyházmegyei presbiteri elnökségnek, és ezt módosítsuk úgy, hogy az egyházmegyei főgondnokok ne kötelező módon legyenek az egyházmegyei presbiteri szövetség alelnökei. Ezt a javaslatot a közgyűlés elfogadta.

A közgyűlés Módi József Nagyvárad-Újvárosi lelképásztor záró áhítatával ért véget, aki Márk 6,34-44 verseivel köszönte meg a presbiterok szolgálatát, akik a tavalyi évben a járvány idején segítséget nyújtottak imájukkal, hozzáállásukkal és a gyülekezetekben bátorították az elkeseredetteket. Isten áldása kísérje további életüket.

*Lakatos Nella,
kerületi jegyző*

„ViseljeteK gondot tehát magatokra és az egész nyájra...”

(Apcsel 20,28)

Kiindulva abból a tényből, hogy különböző korokban, a Kárpátokon kívüli városokba sodort az élet szele Erdélyből, Partiumból és a Bán-ságból elszármazott elődöket, s a Bukarestben 1815-ben Sűkei Imre református lelkész által létrehozott református egyház és magyar nyelvű oktatás után, Czelder Márton missziós lelképásztor 160 éve, 1861-ben szervezte meg a református gyülekezeteket Pitești és Ploiești városokban, hirdetve, hogy „te magyar templom légy menedéke a szétszórt magyarságnak, sionja ez idegen földön a magyar nemzetiségnek, kereszténységnek”, elmondható, hogy az egyháznak közösségteremtő szerepe volt és van az Ókirályságban. E kontextusban is fontosak és sokatmondóak Péter apostol szavai: „minden gondotokat őreá (Istenre) vessetek, mert neki gondja van rátok. 1Pt 5,7

Napiainkban *Bíró Tivadar*, a Bukarest II. Szőlőskerti Református Templom lelkésze jár istentiszteletet tartani Ploiești városba minden hónapban háromszor, Pitești városba pedig havonta egyszer. S teszi ezt immár két évtizede.

Az egyháztagek többsége vegyes családokban él, és többnyire szépkorúak. Utánpótlás nem nagyon mutatkozik egyik gyülekezetben sem. A lelképásztor elmondása szerint a két magyar közösségben húsz éve is körülbelül ugyanennyien voltak, mint most. Azt tapasztalja, vannak, akik az utóbbi években csatlakoztak a helyi egyházközösségekhez és a magyarsághoz. Érdekes, szinte annyian „elő is kerültek”, amennyien elhaláloztak. Pitești-ben 30 személy, Ploiești-ben pedig 50 tartozik a református egyházhoz. A 2011-es népszámlálási adatok nagyobb lélekszámot mutattak, mint az egyházi statisztika. A hivatalos adatok szerint 172-en vallották magukat magyarnak a 209.945 ezer lakosú, Prahova megyei Ploiești-ben. Az Argeș megyei Pitești-ben a 2011-es népszámlálás adatai szerint 164.687 lakos él, s ebből 100 személy vallotta magát magyarnak. Valószínűleg több magyar él ezekben a Kárpátokon kívüli városokban (is), mint ahányról az egyház tud. E városokban katolikus közösség is létezik, oda is járnak magyarok.

Ploiești városában református imaház működik 1861-től, Pitești-ben templom is volt, csak az 1960-as években lebontották. Pár éve vásárolt az egyház itt egy ingatlant, ahol most imaház működik, addig a német templomban gyűltek össze a pitești-i reformátusok.

A Kárpátokon kívüli református egyházközösségek és szórványmissziók szervezését illető-

en, ezek a Brassói Egyházmegyéhez tartoznak, és a presbiterek is a Brassói Egyházmegyei Presbiteri Szövetség tagjai.

A Bukarest, Ploiești, Pitești városokban élő magyarok a világvándorlás előtt rendszeresen találkoztak, egyszer egyik, máskor másik gyülekezetben, és ellátogattak erdélyi közösségekbe is.

Bukaresti presbiteri és gondnoki szolgálatom, valamint az egyházmegyei Presbiteri Szövetség alelnöki tisztségem éveiben több alkalommal ellátogattam a szóban lévő gyülekezetekbe, ahol kedves, őszinte mosolyú, vendégszerető, többnyire szépkorú egyháztagek fogadtak. Mindig valamilyen ünnep vagy ünnepkör idején mentem el hozzájuk egyházi testvérekkel együtt. Istentiszteletek után, az adott ünnepre hangolódva üdvözöltem őket és legtöbbször rövid verses-zenés összeállítással köszöntöttem/köszöntöttük a kicsiny, de lelkes szereget, örömet szerezve nekik, hiszen csak a templomban van részük ilyen eseményekben. Ezekben a találkozókon mindig elbeszélgettünk szeretetvendégségek keretében. Meséltek a régi időről,

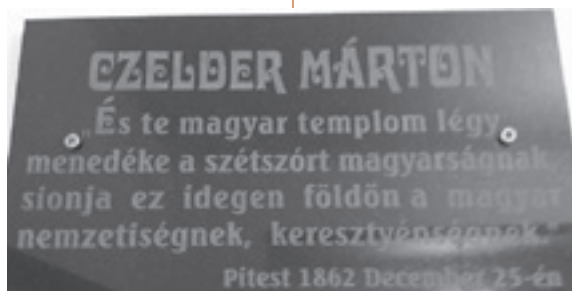
arról, hogy ki, milyen kontextusban került az illető városba, hogyan illeszkedtek be az új környezetbe, s hogyan élték le életük nagy részét magyarként az Ókirályságban. Pitești-ben ellátogattunk a város azon helyére, ahol az egykori református templom állt, s amelyet a kommunizmus idején lebontottak. És arra is volt példa, hogy az asztal körül régi magyar dalokat hallgattunk, a „bátrabbak” pedig énekeltek, majd táncra perdültek. Öröm látni őket és érezni azt, hogy összetartanak, ragaszkodnak egymáshoz és egyházukhoz. Minden elköszönés alkalmával mosolyogva mondják: „Jöjjön, jöjjenek még, szeretettel várjuk”, amire én szintén mosolyogva, biztatóan válaszolom: „Jövök, jövőnk még”. Isten segítségével, bizonyára lesz még alkalom rá.

Nagyon fontos, hogy mi egyházi és közösségi szolgálattevő emberek minden nap tegyünk valamit ott, ahol vagyunk, a nagybetűs SZÓRVÁNYban élő magyar családokért, közösségekért. Fontos minél jobban bevonni őket az egyházmegyei és egyházkerületi tevékenységek vérkeringésébe, hiszen minden alkalom, egyházi és közösségformáló szerepén túl, lelki gazdagodásunkra és mindannyiunk feltöltődésére szolgál azzal a céllal, hogy mindenki vigye magával a találkozók üzenetét, a „termő magokat”, és hintse el saját gyülekezetében ezek gyarapodása érdekében.

dr. Nagy Éva,

Bukarest,

a Brassói Református Egyházmegye Presbiteri Szövetségének alelnöke

DR. SZILÁGYI SÁNDOR

Beszélgessünk nehéz bibliai Igékről: Jézus nem válaszol?

Mostanában olvastuk János evangéliumát a Bibliaolvasó Kalauz szerint, és bennem kérdések maradtak a Ján 14,22 olvasása után: „Az mondta neki Júdás, nem az Iskáriótes: Uram, miért van az, hogy nekünk akarod kijelenteni magadat, és nem a világnak?” Az első kérdés: ki volt ez a „nem az Iskáriótes”? A második: miért nem válaszolt neki Jézus?

Megpróbáltam magam választ keresni kérdéseimre a teológiai irodalomban. Elsőként elővettem a Jubileumi Kommentárt (alcíme: A Szentírás magyarázata, a Zsinat kiadása, 1981), amelyben a magyarázó a kérdezőt a Luk 6,16 szerinti „Jakab fia”-ként azonosítja (bár a Máté 10,3-ban ugyanő Taddeus néven szerepel). A válasz elmaradásáról viszont csak annyit találunk: „Jézus nem fejtegeti a problémát”.

Egy másik irodalmi forrás, amely rendelkezésemre állt, Gyökössy Endre „Életet adó örömhír” című, „János evangéliumának teljes magyarázata” alcímű kötete volt. Ebben azonban semmi utalást nem találtam a fenti igére.

Végül néhai dr. Bolyki János professzor „Igaz tanúvallomás” – Kommentár János evangéliumához c. könyve 375. oldalán találtam magyarázatot arra, miért nem válaszolt azonnal Jézus a feltett kérdésre. Professzor úr rámutatott, hogy ebben a részben ez már a harmadik értetlenkedő kérdés Tamás (5. v.) ill. Fülöp (8. v.) közbevetései után. Szerinte valójában válaszol Jézus a 23-24. versben: aki nem szereti őt, az nem tartja meg az Ő parancsait, és a világnak, amelyik nem szereti (a Ján 15,18 szerint gyűlöli) Őt, nem is fogja kijelenteni magát.

Bízom benne, hogy – reményességünk szerint – megválasztása után új teológiai tanácsadónk, aki dr. Bolyki professzor úr tanszéki utóda, kiegészíti a fenti magyarázatokat.

Jézus mennybemenetelekor ránk bízta, hogy Őt tanítványai (tehát mi) jelentsék ki az Őt gyűlöló világnak, szembenézve azzal, hogy a világ ezért nem lesz hálás. Nekünk viselnünk kell a megaláztatást, a hátrátételt, és – amint ezt napjaink történelme is mutatja – a mártíriumot is. Legyen ebben vigasztalónk, erősítők a megígért Szentlélek Isten!

DR. ENGHY SÁNDOR

Resurrexit: gondolatok vallásról, keresztyénségről, tudományról húsvét után

Elnök úr (utalás dr. Kis Boázra, a Népfőiskolai Collegium elnökére – szerk.) fején találta a szöveget, amikor a húsvét utáni hétben tartott virtuális nemzetegyesítés témájú konferencia keretében a resurrexit címet adta nekem. A tudomány a szóval kapcsolatban perfectumról beszél, ami valójában a feltámadás következményét fejezi ki a Görög Bibliában, melynek nyelvtani logikáját követi a latin fordítás. Ha a szó bibliai előfordulását vizsgáljuk például a 2007-es Vulgata alapján, fontos következtetésre juthatunk. Nem annyira a feltámadás tudományos lehetősége érdekli a Biblia szerzőit, hanem sokkal inkább a feltámadás következménye. Vagyis ha Krisztus feltámadt, akkor az igazolja Isten hatalmát a halál felett és egyúttal a bűn legyőzését is. Amiből következik, hogy akik Benne hisznek, azok nincsenek a bűn uralmának alávetve, tehát Isten vezetése alatt élhetik életüket. Van-e értelme hinni manapság? Ezzel a hittel igen. Másképp nincs, különösen húsvét után, mert már bizonyítékunk is van Isten halált legyőző hatalmára nézve. Ez húsvét lényege.

Jól következik ez a gondolat abból, amit Otto (Pecsuk Ottó – szerk.) is állít Isten világot uraló hatalmáról, mely meghatározza mindenfajta létezés célját is a különböző vallásokban. Ez abból a szempontból fontos húsvét után a keresztyén gondolkodásban, a feltámadás megfogalmazását tekintve, hogy az a bizonyos perpektum Isten világot uraló hatalmát kiterjeszti az élet minden területére: családra, politikára, egyházra.

Igen. Az összehasonlító vallástudomány holland irodalma sem téved, amikor a legrégibb, ősi kultúrákban felfedezi ezt a fajta hitet, amely tudott egy bizonyos felsőbb, jóságos létezőről, akinek hatalma mindenk felett átfog mindent. Valójában ez a tudományos látásmód volt képes harmóniát teremteni hit és a tudomány között, meglátva a tudomány szemével a legfőbb hatalomba vetett hitet. Ebben a gondolatkörben maradván azon kapom magam, hogy ha másban nem is, bennem egészen biztosan harmóniát képes teremteni ez a fajta tudomány, mely a hitet vizsgálja harmóniában és nem fogja szétszedni az agyamat, hogy én most tudós vagyok, vagy hiszek. Ha az ősi kultúrákban megvolt a hit, miért ne lehetne meg ma is és miért ne lehetne azt ma vizsgálni? Ez a vizsgálat a teológia feladata is, s mint minden vizsgálódásnak, ennek is az a hozadéka, hogy átfogó ismeretünk legyen valamiről, vagy valakiről. Húsvét kapcsán arról a hitről, mely a gonosz és halál legyőzésében munkálkodó erőből merítve erőt, a világ Urához kapcsolódva éli meg a húsvéti hit következményeit, mégpedig konkrét tettekre lebontva. Úgy, ahogy csak a világ Ura tud uralkodni az emberi tettek szférájában, megbizonyítva uralkodását. Isten népének mindig is ez volt az igazi privilégiuma, hogy ezt megmutassa, mert isteni szférák magaslatai nyíltak meg számára. Ezt hirdeti a 82. zsoltár, ahol Isten ítél az istenek között (1. vers), sőt hihetetlen módon, egyenesen az embert szólítja meg így a világ Ura: is-

tenek vagytok, a Felséges fiai mindnyájan (6. vers). Mert hát ezt a méltóságot kapja az ember az istenek Istenétől, hogy a világ Urának képviselője legyen, Őt megjelenítve a mindennapi élet keretei között.

Amikor egy vallásokat vizsgáló tudományos társaság elnökének beszédét olvastam, már a címe is feltűnő volt és provokáló. A cím viccesnek tünteti fel vallás tudományos tanulmányozását, mintha a vallást nem lehetne a tudomány mércéivel mérni. De hát miért lenne különböző tárgykörhöz tartozó, ha úgy tetszik uralmi szféra része a vallás és a tudomány. Nem egy kultúra köti össze a kettőt, nem ugyanabba a kultúrába beágyazódva találkozunk mindkettővel? Vagy a világ legnagyobb tudósai nem a saját testükben békítették meg a hitet és a tudományt?

Jól esik olvasni ebben az összefüggésben a huszonegyedik századi irodalomban felbukkanó igényt a vallással és tudomány kapcsolatban. Azt a reményt, hogy a tudomány és vallás nem egymásnak feszül, hanem az emberi élet két csodálatos aspektusaként jelenik meg, szorosabb egységben, egymást tisztelőben tartva. ...

(Az elmélyült tanulmány rendkívül értékes olvasmány presbitereknek is, teljes terjedelemben olvasható a Szövetség honlapján: <https://presbiteriszovetseg.hu/allasfoglalasok-tanulmanyok-interjuk>)

LEVÉL AZ MNC MAGYARSÁG MENTŐ MUNKÁJÁRÓL

Az MNC Magyar Népfőiskolai Collegium (továbbiakban: Népfőiskolai Collegium) másfél éve végzi ezt az online magyarságmentő szolgálatát – 2020. októbertől online módon. Azt megelőzően jelenléti előadásokon keresztül. Utóbbi módon kerestük fel Nagyvárad, Makfalva, Eszék, Csúza, Kopács, Nagydobrony, Komaróc népfőiskolás kapcsolatainkat. Ezeket a konferenciákat a járvány miatt felváltotta az online konferencia. 2020. október 17-én, november 28-án, december 19-én és 2021. március 6-án és április 10-én tartottunk eddig online konferenciákat. A résztvevők köre széles, amelybe bekapcsolódtak Windsorból, Montreálból (Kanada), Párizsból, Brüsszelből, Lundból (Svédország), Nagyváradról, Makfalváról, Nagydobronyból, Szernyéről, Maradékfalváról, Szepsiből, Komarócról, Marosvásárhelyről, stb. és anyaországból. Az online konferenciákon résztvevők eddigi száma: 370 kapcsolat.

Tematika szerint, a magyar sorsot különösen is érintő témakörök – minden alkalommal. Az előadások havonta egy alkalommal, szombaton 9 órától 16:30 óráig kerülnek sorra, alkalmanként mintegy 18-22 előadásra kerül sor. Minden online konferenciát nyitó áhítattal kezdünk, amelyek megtartására ismert lelkészeket, illetve püspököket kérünk fel. Az előadók is ismert közéleti személyiségek, akik a téma legkiválóbb ismerői. Így hallhattuk, mások mellett: ifj. Dr. Lomnici Zoltánt, Nógrádi Györgyöt, Mráz Ágostont, Lentner Csabát, Nagy Lenkét, Fricz Tamást, Dr. Szilágyi Péter miniszteri biztost, Dr. Badacsonyi Zoltánt, Schanda Tamást, Homicskó Árpádot (KRE), Czibere Károlyt (KRE), Dr. Pándy-Szekeres Dávidot és Annát, Izsák Balázst, Szánthó Miklóst, stb. Lelkészek részéről: Ft. Dr. Enghy Sándort, Ft. Csúry Istvánt, Ft. Horkay Lászlót, Nt. Gábor Lajost, Nt. Fodor Ferencet, Nt. Fukász Lászlót, Nt. Béres Lászlót. Az ifjúsági szervezetek részéről: Dr. Illés Boglárkát (Fidelitas), Nacsa Lőrincet (KDNP-IKSZ).

Az előadások archivált formában is megjelennek. Jelenleg a IV. és V. online konferencia anyagai vannak feldolgozás alatt. A I., II. és III. online konferencia anyagai már megjelentek kötetben. A világhálón is elérhetők vagyunk, a google üzemmódon keresztül: Virtuális nemzetegyesítés I., illetve III. és IV. került eddig közzétételre.

A következő alkalmat május 15-re tervezzük, amelynek az egyik standard előadását Dr. Enghy Sándor Rektor úr fogja tartani, az alábbi címen: Veni creator spiritus!

Köszönjük a megkeresést, a továbbiakban is szívesen lépünk kapcsolatba a Presbiteri Szövetséggel, örülünk annak, hogy értő fülekre találtak előadásaink. Ezúton is szeretettel köszöntöm a Főszerkesztő urat, mint régi iskolatársamat.

Tisztelettel: dr. Kis Boáz az MNC üv. elnöke

Miről olvashattunk a felvidéki Református Újságban húsvétkor?

Írta: Pásztor Péter

A gyülekezeti tájékoztató egyik központi témája a húsvéti ünnepek. „Amikor elmúlt a szombat, Mária Magdolna, Mária, Jakab anyja, és Szalome illatszereket vásároltak, s elmentek, hogy bebalzsamozzák. A hét első napján kora reggel, napkeltekor kimentek a sírhoz. Egymás közt így beszélgettek: „Ki fogja elhengeríteni a követ a sír bejárata elől?” De amikor odanéztek, látták, hogy a kő el van hengerítve, jóllehet igen nagy volt. Amint bementek a sírba, jobbról egy fehér ruhába öltözött ifjút láttak, amint ott ült. Megrémültek. De az megszólította őket: „Ne féljete! Ti a keresztre feszített názáreti Jézust keressétek. Feltámadt, nincs itt! Márk 16, 1-6” – olvasható Nagypál Malvína jegyzetének nyitányaként a címlapon.

A portálunkon is publikáló dr. Békefy Lajos a cyber világekorszakbeli keresztyének szabadság-küzdelméről szól.

A lap hasábjain köszöntik a százegy éves alsómaghi Szegegy Júliát. Megemlékeznek az Imregi Református Egyházközség egykori hűség gondnokáról, Soltész Dénesről, aki idén márciusban hunyt el. Ugyancsak búcsúznak a kaposkelecsényi Timko Jánostól. Egy korábbi interjú újra-közlésével tisztelegnek a dalszerző Dinnyés József emléke előtt.

A teremtés és a rombolás érzete hatja át az Elrabolt Hungáriát, mondja Balázs D. Attila író, újságíró, aki szerzőtársával együtt fontosnak tartotta, hogy valami maradandóval és jövőbe mutatóval emlékezzenek a régi, egységes Magyarországra. Az íróval készült terjedelmes interjú szintén olvasható az áprilisi lapszámban.

A Kárpát-medence reformátussága állandó rovat ezúttal a gyermekegészségügy és gyógyászat témájában hirdetett online konferenciáról számol be.

A Világoldal – Hitről hívőknek rovat a magyar támogatással a bezárástól megmentett libanoni református iskolákról szól. Az összességében mintegy kétmillió dollárnyi magyar támogatás a két ország kritikus helyzetben lévő református intézményeinek fenntartását szolgálta, nagyszabású beruházásokat is lehetővé tett, de jutott a helyi családok helyzetét segítő humanitárius segítyekre is.

Az áprilisi lapszámból sem hiányozhat a könyvajánló, a fiataloknak szóló rovat, valamint a bibliaolvasó vezérfonal sem.

(Forrás: Felvidék.ma)

VÁCZI GÁBOR

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL

MÁRCIUS

- 1-én készítette elő előző lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.
- 24-én levélben kerestük fel egyházunk esperseit és püspökeit a közlegő pedagógusnapra szánt könyvünkkel kapcsolatban.
- 25-én kiküldésre kerültek április 17-i – postai levelezéses formában tartott – küldöttgyűlésünk anyagai.
- 26-án online munkamegbeszélés volt a Magyar Református Presbiteri Hálóval kapcsolatos előkészítő feladatokról.

ÁPRILIS

- 6-án online munkamegbeszélés volt a Presbiteri Háló beüzemelésével kapcsolatos feladatokról.
- 8-án tartotta tisztújító közgyűlését Szövetségünk Hajdúvidéki Egyházme-

gyei Területi Szervezete. A levelezéses formában megtartott tisztújítás eredményeként az új területi elnök Varga Imre Miklós, alelnök Kovács Imre lett. A leköszönő és a megválasztott tisztségviselő testvérek életére, szolgálataira Isten áldását kérjük.

- 17-én lezárult a szavazás, melyet évi rendes küldöttgyűlésként tartottunk, postai levelezéses formában.
- 19-én készítette elő jelen lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.

A szerkesztőbizottság következő ülésének időpontja: **2021. július 12.** (hétfő).

**Megjelentetésre szánt írásait
2021. július 5-ig kérjük megküldeni**

Szövetségünk elérhetőségeire:
szerkesztoseg@presbiter.hu vagy M.R.P.Sz.
H 2200 Monor, Iglói u. 15. címre.

MEGEMLEKEZÉS
ZÓKA BENJÁMINRÓL

Szeretett Testvérek, Gyászoló Gyülekezet!

Azért jöttünk össze, hogy Zóka Benjámintól – szeretett Béni bácsinktól – egy időre búcsút vegyünk. Reménység szerint, az örök életben újra együtt leszünk. Istenünknek és egyszerűlt Fiának, Jézus Krisztusnak, a mi Megváltónknak jóvoltából. Én 2013-ban ismertem meg Béni bácsit a Sárospataki Felsőfokú Presbiterképzésen. Ő innen, Pécsről utazott, Budapesten találkoztunk a Keleti pályaudvaron, onnan utaztunk együtt Sárospatakra. Négy óra volt az út, sokat beszélgettünk. A képzésen is együtt voltunk, és a tanítás utáni „állófogadáson” is. Jól megismertük egymást. Egymás hitéből erősödöttünk. Ő volt nálunk, és én is készültem meglátogatni őt. Nem gondoltam, hogy búcsúzni jövök hozzá. Benne egy élő hitű, Istennek elkötelezett, református presbitert ismertem meg.

Sokaknak minta, példakép lehet szeretett egyházában eltöltött élete. Hálát adok eléért, és Isten vigasztaló kegyelmét kérem családjának és minden őt szerető embernek!

Knul János

Az oldalak tetején olvasható énekek forrása: Az Úrnak zengjen az ének, Kálvin Kiadó, Bp., 2006; ... Énekeskönyv, református keresztyének használatára, Szabadka, 1971.

TARTALOM

Ma még lehet pünkösdi csendünk	2
AZ IGE KÖRÜL: A hetven prófétáló vén.....	3
Apropó	4
Akiket pedig Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai ..	4
Pünkösdi Lélek-hívogató.....	5
A BIBLIA ÉTELEI (II.) Olívaolaj	6
Isten dicsősége az orvos szemével – 1. rész.....	7
Keresztyén hitünk világtérképe	7
Anyák napja – Ünnepi gondolatok	8
„Építkezhetik-e a református egyház a saját tulajdonát képező területein?”	9
„Ha nincs mennyei látás, a nép elvadul, ha pedig megtartja a törvényt, ó mely igen boldog!”	10
Vessük ki a Magyar Református Presbiteri Hálót.....	11
Gyorsinterjú Bor Imrével, a Dunamelléki Egyházkerület presbiteri főjegyzőjével, Szövetségünk új elnökével	12
Pünkösdi figyelmeztetés	13
„Mai presbiterek” Szabadulásaim a halálból ...	14
A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG 2021. ÁPRILIS 17-ÉN LEVELEZÉSES FORMÁBAN MEGTARTOTT ÉVI RENDES KÜLDÖTTGYŰLÉSÉNEK EREDMÉNYEI	15
Tanulás	16
Mit jelent a testvéri közösség egy cigány családban?.....	17
Ördög hozta, Isten küldte.....	17
A Királyhágómelléki Református Egyház- kerület Presbiteri Szövetségének közgyűlése.....	18
„Viseljétek gondot tehát magatokra és az egész nyájra...”	19
Beszélgessünk nehéz bibliai Igékről: Jézus nem válaszol?	20
Resurrexit: gondolatok vallásról, keresztyén- ségről, tudományról húsvét után	20
Levél az MNC Magyarság mentő munkájáról.....	21
Miről olvashattunk a felvidéki Református Újságban húsvétkor?	21
SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL	22
Pál Apostol nyomában – Bibliával a kézben (XIV.) PÜNKÖSDI TANÍTÁS PRESBITEREKNEK IS.....	23

PRESBITER

A Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszak kiadványa. Megjelenik ez évben öt alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: Apostagi Zoltán, dr. Kelemen Farkas Márta, dr. Kis Domokos Dániel, Margit István, D. Szabó Dániel, dr. Szabó Zsolt, dr. Szilágyi Sándor, Váczai Gábor, dr. Viczián Miklós.

Felelős szerkesztő és laptervező: dr. Békefy Lajos Ph.D.

Felelős kiadó: Bor Imre, elnök. Tördelés: Kerti Tibor.

Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség irodája. Tel.: (20) 250-1428. E-mail címünk:

szerkesztoseg@presbiter.hu. A lap e-mail-ben írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belföldre évi 3000 Ft, Európa országába 5000 Ft, a tengeren túlra 6000 Ft. Az előfizetési díj csekken vagy átutalással fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641”, Budapest.

Lapunk fenntartását szolgáló adományait az köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezetei és presbitériumai nevében! Készítette a Rózsa Nyomda Kft.

Felelős vezető: a Kft. ügyvezető igazgatója.

Kéziratot nem őrünk meg és nem küldünk vissza!

ISSN 2061-4632 (nyomtatott),

ISSN 2061-4640 (online)

Szövetségünk honlapjának címe:

www.presbiteriszovetseg.hu

A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével!

Egy példány ára: 500 Ft vagy 2 euro

DR. BÉKEFY-RÖHRIG KLAUDIA

PÁL APOSTOL NYOMÁBAN – BIBLIÁVAL A KÉZBEN (XIV.) PÜNKÖSDI TANÍTÁS PRESBITEREKNEK IS

Pál második missziói útja során sokat hajózott. Az ApCsel 17,16-21-et csak úgy írhatta meg Lukács, az evangéliumi tudósító, hogy megtudta: a népek apostolának Európából visszafele vezető útján is többször kellett menekülnie. Béreából is, amiről az előző részben olvastunk. Ott a tengerpartra ment, majd hajóra szállt, és a testvérek elkísérték Athénig. Megint az az igazság jelenik meg itt, hogy az *evangélium ügyében a menekülés nem szégyen, hanem a reá bízott drága kincs továbbvitelének feltétele.*

Hány olyan helyzet volt, lesz az életünkben, amikor a látszat az, hogy hitünk, munkánk kudarcot vallani látszik, pedig éppen a kitérésben, a „tengerparti csendben”, a félrevonulásban a nagyobb és fontosabb küldetésre készülhetsz fel. Nem a látszat, a lényeg a fontos! A filozófusoknak évszázadok óta otthont adó Athén, a görögország szellemi központja, Európa egyik tartóoszlopa és a sokistenhit fényes templomaival, szobraival feldíszített ókori város nem kis kihívást jelentett Jézus Krisztus szolgájának. Az Akropoliszon már messze a tengerről észrevehető volt az aranyozott Athéna 10 méteres szoboralakja. Amint a város Kettős-kapunak nevezett nyugati bejáráján Pál belépett a városba, két dolog azonnal megérintette. Ott vibrált a levegőben a nagy szellemek jelenléte a szembejövő korabeli „utcai” filozófusok vitájában, a gondolkodás nagymestereié, az irodalom és a hadviselés kiválóságaié: Szókratész, Platón, Arisztotelész, Euripidész, Szofoklész, Periklész mondatai telítették Athén szellemi légkörét. Pál, aki a legjobb zsidó egyetemen, Gamáliél iskolájában pallérozta agyát, ezt rögtön észrevette. Mint ahogyan azt is, amiről a történész Philostratus (170-245) írt: „Az athéniak nagyon vallásosak voltak, mindenütt istenség-szobrok álltak”. Na, ez volt az a pont, amire Pál lelke háborgva reagált: „...háborgott a lelke, mert látta, hogy a város tele van bálványokkal” (16.v.).

Pünkösdhöz kapcsol minket az a szó, amit az Igében találunk. Pálban a *pneuma* háborgott. Azt is mondhatnánk, *Isten Szentlelke váltotta ki lelkéből a tiltakozást.* Ahol ugyanis Isten és a Fiú Lelke van, ott van az igazság. Az igazság pedig nem filozófiai tételek vitatható sora, hanem Jézus Krisztus. Korunk is tele van bálványokkal, kaphatókkal és eldobhatókkal, anyagi jellegűekkel és szellemiekkel. Sőt: maga a képzelt nagykorúságában tetszelgő ember lett bálványá. És keze alkotásai, technikai csodái. Teremtőnek képzeletét sok ember. Ebben a szellemi és vallási káoszban, a mai Athénokban csak az igazodik el és

marad meg az egyetlen Igazság mellett, aki pneumatikus füllel és látással rendelkezik, azaz, akit a Szentlélek vezet, tanácsol, irányít. Őt pedig a naponta megtisztított és táplált hit hallja meg. Egyedül Krisztus – egyedül hit által, egyedül a Szentírásból.

A presbiterek tudjanak szent háborgással tiltakozni, protestálni a nagy szemfényvesztő, a Diabolosz rafinált munkálkodására. Kérjük el a pünkösdi Lélektől a megnyitott szemek, a helyes különbségtétel, a jó és a rossz közötti egyértelmű választás képességét. Pálnak a Szentlélek felelevenítette emlékezetében, Ige-ismerete révén (de jó, ha minél több Igét hordozunk a szívünkben!) az első parancsot, amivel kapcsolatban Heidelbergi Káténk világosan fogalmaz: „*Valamint lelkem üdvösségét szeretem, éppen olyan szorgalmasan eltávoztassak és kerüljek minden bálványozást, varázslást, babonás-*

kodást, szenteknek vagy más teremtményeknek segítségül hívását” (94. kérdés-felelet). Az élvezetelvé epikureusoknak (18.) és a szellemi gögjükben állandóan okoskodó sztoikusoknak idegen volt Az, Akiről ő bizonyosságot tett: Jézus és az Ő feltámadása. Mindkettőt idegen istenségnek vélték. *Athéni xenofóbia volt ez is: egyfajta városiasodott idegengyűlölet.* De a gyűlölet és a félelem fölött az athéniakban

győzött a józan ész. Csak ez. Megragadták hát és az Areopágosra vitték (19.v.). Pál nem akadt ki egyetlen sem: a gúnyon, s a fecsegőnek minősítésen (18.v.). *Az athéniak racionalizmusa, szellemi kíváncsisága még jól jöhet az evangélium ügyének.* Ezért az új tanítás iránti kissé lekezelő érdeklődés közben Pál nagyon fegyelmezett maradt. Nem borította ki, haragította fel őt a stílus, a szellemi gög és a viszkető fülű kíváncsiskodás.

Jó nekünk is megtanulni, s gyakorolni az önkorlátozást, ha kell, önvisszafogást. Nem mi vagyunk a fontosak, hanem az ügy, amit képviselünk. S ha még nem jött el a szólás ideje, viseljük el a gáncsoskodó vagy irónikus, fölényes szavakat, viselkedést. Most annyit szívleljünk meg és gondoljunk át a pünkösdi csendben: hol és milyen bálványok leselkednek ránk, hogy tévútra, tévhitre csalogassanak minket.

Uram, adj tiszta látást a Te lelked által népednek! És gyakoroljuk magunkat az önmérsékletben, az önkorlátozásban, bármennyire is nekünk van igazunk. Az Igazság „A” fontos! Eljön majd mindennek a maga ideje. Mert „*megvan az ideje a hallgatásnak, és megvan az ideje a beszédnek*” (Préd 3,7). **És a sorrend is fontos: előbb a hallgatás, aztán a beszéd!** Áldott ünnepi csendet Testvéreimnek, amiben az Úr Jézus evangéliuma jut szóhoz!

Isten élő Lelke jöjj, áldva szállj le rám...

Áldott Pünkösdi Ünnepet!

Ravasz László pünkösdi imádsága /részletek/

„Szentlélek Isten, dicsőséges és áldott hatalom, Szentháromságnak harmadik személye, áldom erődöt, amellyel engem megvilágosítottál, hogy megismerjem mindazt, amit az én Atyám felőlem határozott, és az én Krisztusom érettem tett. Óh űzd el lelkemnek minden homályát és kétkedését, lelki szememet irányozd e drága titokra s erőd által egyre mélyebben szálljak alá annak csodálatos mélységeibe.

Áldalak Téged, Szentlélek Isten erődért, amellyel lelkemben elültetted és nagyra növelted a láthatatlan dolgok szerelmét, és rászoktattál arra a szent örömré, amely Isten országa javainak birtoklásával jár. Könyörgök Hozzád, ne engedd, hogy szemem megakadjon a világ hiúságain, vágyaim rátapadjanak e múltó világ csalóka és kísértő képeire, hogy lelkemet törbe ejtsék a Sátán szemfényvesztései, sőt biztass, emelj a nagy, tiszta valóságok hófehér birodalmába, a dicsőség hegycsúcsai felé....

Áldalak Szentlélek Isten, hogy engem nem hagytál árvaságomban, tanácstalan és reménytelen állapotomban, midőn a szívem üres, a lelkem csüggeteg volt, hanem körülvettél engem a Szentlélek társaságával.... Köszönöm Neked, hogy megittattál a pünkösdi mámorával és arcom kipirult, és szemem csillogott a Bárány lakomáján, ahol én is minden méltatlanságomban hivatalos vagyok, s ahol az én örömöm lett minden jelenvalóknak az öröme. Könyörgök Hozzád, tarts meg engem ebben a társaságban; jobb és balkezem felől szenteknek, biztonyságtévőknek, elhívottaknak hosszú sora álljon. Ha pedig utolsó óráim elkövetkezik, s elmosódnak körülöttem a földi arcok: fényes arcuk mosolyogjon reám édes biztatással, s köszöntsenek engem, mint boldog megérkezőt. Amen.”

/Ravasz László: Hazafelé... Elmélgedések és imádságok, 1925./

BÓDÁS JÁNOS

Szentlélek, szállj alá!

Szent Lélek szállj alá:
erő, kincs, égi fény...
A világ oly gazdag,
és mégis oly szegény!
Hatalmasoknak, kik
vezetik a népet,
s fegyver van kezükben,
adj nagy bölcsességet.
Űzd el szívekből
vad haragot, sértést,
népek s egyesek közt
teremts egyetértést.
Annyi még az önzés,
a gyűlölet: – vedd el!
tölts be minden szívet
emberszeretettel.
Krisztus indulatját
vidd a földre szerte,
Te uralkodj bennünk
békességnek Lelke.
Élni vágyunk, mégis
veszni készül minden,
mentsd meg a világot
Szentlélek Úr Isten!

17. Országos Presbiteri Konferencia
Piliscsaba, 2021. szeptember 2-4.

Festői, csendes környezetben, a vasúttól kb. 5 percre,
az Evangélikus Egyház Békei konferenciaközpontjában.
„...a mi közösségünk pedig közösség az Atyával
és az ő Fióval, Jézus Krisztussal.” (1Jn 1,3)
című rendezésként konferenciánkat, melyen bőséges időt szánunk
az előadások és kérdések közös megbeszélésére.

Jelentkezési lehet: e-mailben az mgpsz.egyulek@gmail.com
címen vagy telefonon a 06-30-74-77-177-es számon.
Részvételi díj (lakóhelytől függően) 16.000 Ft.
szállásdíj (lakóhelytől függően) 16.000 Ft.